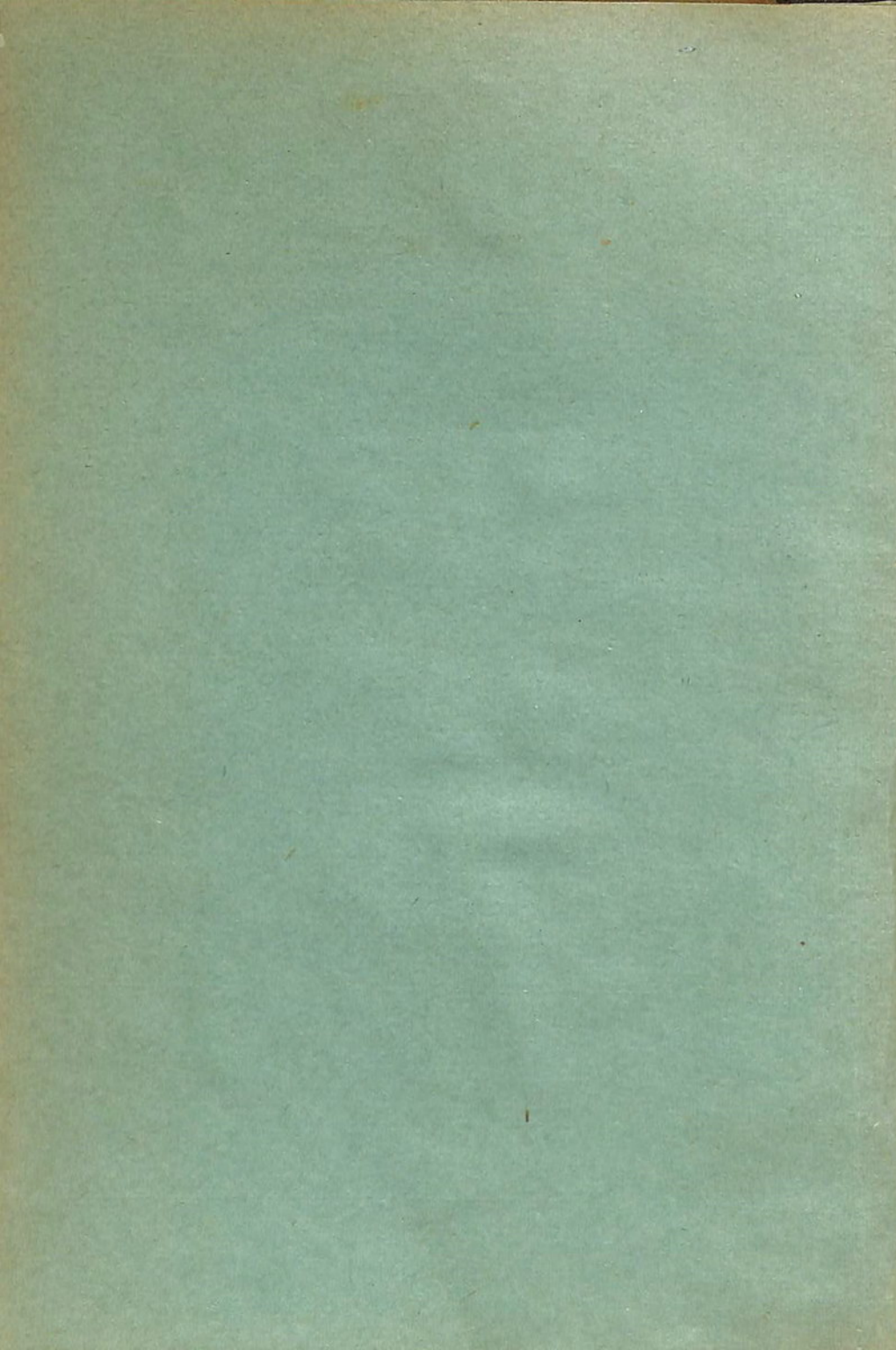

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԶԱՒԱՐԵԱՆ

ՎԱՐՔԱՐԱՆԻ

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ

ՏԱՐԻՆԵՐԸ

1948

Հալեպ

Տպարան «ՏԻԳՐԻՍ»

$$372(47.925)(09)$$

706

2-32

2. Impressum

Հարձարանի քանակները
պարբերաբար

Mr. L. Sp. Jr.
 Mr. J. H. D.
 "Deception" of the "Deception"
 11/5/951
 11/5/951

George M. Mardikian

GIFT

ՄԻՄՈՆ ԶԱԽԱՐԵԱՆ

ՏՕԲԹ. ԼԵՒՈՆ Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Ասեմապետ, Ամերիկաբնակ « Այնթապցիներու
Ազգայնական Միութեան » Կեդր. Վարչութեան

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

Կիլիկեան ողբերգութիւնը 1921 — 22 ին Սորիս եւ Լիքանեան թափեց շուրջ 150 հազար հայ գաղթականներ : Անոնք հիւրընկալուեցան հոն եւ շուտով փարեցան գործի : Բնակարանի եւ սպորուսի միջոցներուն հետ միաժամանակ, անոնք մտահոգուեցան նաեւ իրենց զաւակներուն դաստիարակութեան գործով : Իրարու ետեւէն բացուեցան դպրոցներ՝ ֆաբրիկի եւ ֆեմիլերու մէջ :

Մեր գրիչը 12 տարիներու պատմութիւն - տեղեկագիրն է այդ կրթական հիմնարկութիւններէն մեկուն : Եւ կը պատկերացնէ մեր ցեղի նախաձեռնող ոգին : Այդ ոգին կը զինէ մեզ բոլոր արգելք եւ յուսահատութիւններու դեմ եւ գրաւականն է մեր յուսառ Ապագային :

ԶԱԽԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ա. ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

1924 ին, Այնթապցիներ, նորահասաս հեմփերու մեկ ծայրը, Բամասանիի մեջ, առ մը վարձելով քաղամաս մը հիմնեցին ուր 4—500 քննանիներ պատարուեցան :

Հազիւ յոգովորդը տեղաւորուած, 1925 ին հիմնուեցաւ հոն Ներսէսեան Ծաղկոցը՝ երկարկանի շէնքով: «Ներսէսեան», անունն էր Այնթապի հին եւ միակ ազգային վարժարանին: Հիմնադիրները ուզեցին իրենց համար աւելի քան 60 տարի ծառայած այդ հաստատութեան անունը ապրեցնել նաեւ Հալեպի մէջ: Տասը տարի Ներսէսեան ծառայեց «բարլա» (առ) անունով մկրտուած այդ քաղի մանուկներուն:

Բայց իր կրթական մակարդակը հազիւ հասաւ Նախակրթարանի Յրդ. դասարանին: Վերջին տարին միայն ունեցաւ 4 հոգ. դասարանը:

Նելսոնսքը խղճալիօրէն տկար, հազիւ կրնար կին ուսուցիչներ պահել: «Ամերիկաբնակ Այնթապցիներու Միութիւն»ը չնչին գումարով մը միայն կ'օգնէր անոր:

1929 ին, Քալիֆորնիայէն սկսաւ հոգ տրամադրել հայերու ֆալաֆէն դուրս Գեօֆ-Մէյսան անուն գեթիօնէն, հեմփերը հաշուեյարդարի ենթարկելու համար:

1932 ին արդէն հեմփերու յոգովորդէն բաւական մեկ մաս տեղաւորուած էր հոն: Ներսէսեանի հոգաբարձութիւնը այդ տարի, Չափահաս Որբերու աշխուժ. եւ անապատէն եկող երթաստորներու առժամեայ կայան ըլլալու սահմանուած շէնքին մէջ, մասնանիւր մը բացաւ:

Երեք տարի զոյգ բաժիններով — Բեմի եւ Մէյսան — շարունակեց Ներսիսեան :

1935 ին Բեմիներ բոլորովին պարպուեցան : Ներսիսեան եւս ամբողջովին փոխադրուեցաւ Մէյսան, կամ ժողովրդական անունով Նոր - Գիւղ :

Մինչեւ այդ բուսական դպրոցը չէր վաւերացուած Կրթական Նախարարութեան : Հետեւաբար կը մնար միշտ փակուելու վստահեցնելով : Հոգաբարձութիւնը այդ վստահեցնելու առջեւը առնելու համար որոշեց դպրոցին արտօնագիրը առնել պետութեան : Այս առթիւ որոշուեցաւ Ներսիսեան անունին ալ փոխարինել «Զաւարեան» ու : Կարելի չեղաւ սակայն այդ շրջանին լրացնել օրինական ձեւակերպութիւնները :

Մինչեւ այդ պատահեցաւ ուրիշ մեկ դեպք.

« Կրթասիրաց » ի վերջ

1924 ին կազմուած էր « Այնթապցիներու Կրթասիրաց Միութիւնը », եւ իր անունով վարժարան մը բացած Բաղաբեկ մէջ : Բնութիւնը կուսակցական հոռանքներ համեմատելու կ'աշխատէին անոր շուրջ, առաւելաբար Ռամկապար եւ Դաւանակցականներ : Հնչակեանները ունեին իրենց « Կրթական » ը :

1926 ին վերջեր սկսան ծայր տալ հոն, առանց սակայն խզումի աստիճանին հասնելու : Տարակարծութիւնը խորացաւ հետզհետեւ եւ 1934—35 ին վստահաւոր կերպարանք ստացաւ :

Նուագողնի վերջի տարիներն էին . բոլոր հայ Գաղութները պառակտուած : Ամերիկան առաջին կարգի վրայ կու գար : Կրթասիրացի գլխաւոր յենարանը « Ա. Ա. Միութիւնը », եւս երկրորդի բաժնուած էր :

Ինքը, « Կրթասիրաց »-ն ալ հետեւաբար չէր կրնար հեռու մնալ օրուան ազդեցութեան :

Միութեան Դաւանակցական անդամները խորհրդակցելով նկատեցին առին բոլոր հաւանականութիւնները : Ամեն պարագայի տակ վերջի շարունակութեան բարիք պիտի չծնէր . ընդհանրապէս :

Որոշուեցաւ խնայել Հայկապի Հայ Գաղութը բոլոր անախորժ դեպքերէ, որոնք անխուսափելի էին :

Հետեւաբար բոլոր դժգոհներ հեռացան Կրքասիրաց Միութե-
նէն եւ միացան Ներսէսեանի շրջանակին : Հոս ժողովուրդը աւելի
աղիւս էր եւ աշխատող ձեռքեր աւելի օգտակար արդիւնքներ կրնա-
յին տալ :

Որոշուեցաւ նամակով տեղեկացնել այս պարագան Ամերիկա,
Այնքապցիներու Միութենէն բաժնուած 'Իսւելակցական հասուածին
եւ նպաստ խնդրել, Ներսէսեանը կանոնաւոր նախակրթարանի մը վե-
րածելու համար :

ԶԱՒԱՐԵԱՆԸ

15 Օգոստոս 1936 « Կրքասիրաց » են բաժնուողներ եւ « Ներ-
սէսեան » ի մարդիկ, միացեալ հոգաբարձութիւն մը կազմեցին 7 ան-
դամներէ բաղկացած եւ սկսան գործի :

Նորակազմ հոգաբարձութեան առջեւ դրուած էին շէնքի,
կահաւարման եւ պատշտօնէութեան խնդիրներ, որոնք բոլորն ալ դրամ
կը պահանջէին :

Կար նաեւ 130 Սիւր. Ոսկի պարտք մը ուսուցիչներու եւ
այլեւայլներու, զոր պէտք էր վճարել :

Ներսէսեանէն կը մնար — ոչ-սեփական շէնք մը, 1 սրահ եւ
6 սենեակներով, (սենեակներէն մէկը տնտեսին, մէկը անապատէն
եկողներուն տնակն էին) 20 գրասեղան, 40—50 նստարան, 2 սեղան,
2 արտ, 8 պատշտօնեայ, 277 աշակերտ :

Այս էր կացութիւնը երբ հոգաբարձութիւնը գործի ձեռնար-
կեց Զաւարեանի անունով :

Բ. ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻՆ

Առաջին ժողովին որոշուեցաւ «Ներսէսեան»-ի 4 դասարաններուն վրայ երկու եւս աւելցնելով դպրոցը հաւասարեցնել քաղաքի միւս նախակրթարաններուն : Այս նպատակը իրագործելու համար անմիջական պէտք կար հետեւեալներու .

1. Շէնք — Պէտք էր շինել երկու սենեակ, եւ սրահի տանիքը իբր բակ գործածելու համար աստիճաններու բազրիքները ու սանիթի կիսաս պալտօնը ամբողջացնել :

2. ԿԱՀԱՌՈՐՈՒՄ — Նորագաղտն 60 գրասեղան նստարան, 10 սեղան, 20 մանկապարտեզի նստարան, 200 արոտ հաւաքոյթներու եւ ուսուցիչներու համար :

3. ՊԱՇՏՈՆԷՒՈՒԹՅՈՒՆ — Տնօրէնը դասարանի պատասխանատուութեան ազատելու համար մէկ, նոր կազմուելիք 5 դդ. դասարանին համար մէկ եւ դրամական գործերու համար մէկ, զուտար 3 նոր պաշտօնեայ :

Ինչպէս քսիք, այս երեք գլխաւոր խնդիրներն ալ դրամի հետ կապ ունենին : Սպասել Ամերիկայէն գալիք նպաստին, կարելի չէր : Հետեւաբար Օգոստոս 28 ին սոկոսով 100 Սուր. Ոսկի (18 օսմ. հնչումն ոսկի այն ատեն) առնուեցաւ երեք ամիս պայմանաժամով, եւ գործի ձեռնարկուեցաւ :

Երեք շաբաթէն վերի առաջադրութիւններուն մեծագոյն մասը կատարուած էր :

Առանձնապէս դժուար եղաւ սրահի տանիքին վրայ զսնուող ընդարձակ սենեակին պարպումը : Հոն կը զսնուէին անապատէն վերադարձած 30—40 տարեկան 13 հաս երիտասարդներ : Անոնք ինքնաբաւ դարձած քեպէտ, չէին ուզեր պարպել սենեակը :

Հարկ եղաւ Ս. Օ. Խաչի Կեդր. Վարչութեան հաւանութեամբ շէնքին գետնադարկ սենեակը փոխադրել գիրենք : Տանիթի սենեակը

երկուֆի բամբուկեցաւ եւ ամեն դասարան իր սենեակը ունեցաւ :

(Հոս յիշենք նաեւ որ աւելի վերջը երբ աւակերտները բազմացան, այդ սենեակն ալ պարպուեցաւ : Մագուսիէ քաղեն տուն մը վարձուեցաւ իրենց, հոգաբարձութեան հաշույն : Իսկ անկէ ինքնաբերաբար հեռացան : Այս ձեւով հաշուեյարդարի ենթարկուեցաւ ապաստանարանի խնդիրը) :

Պէտք եղած 3 պատօտեաններէն երկուքը կանչուեցան Սեպտեմբերին. Պր. Արամ Աֆարեան եւ Օր. Ասանէր Գասպարեան, Դորձակասար Պր. Աւեսիս Լօւիսանեան կանչուեցաւ Փետրուարին :

175 արող Դեկտեմբերին առնուեցաւ : Դրամը Օժանդակ Մարմնի անդամներէն փոխառութիւն ընելով :

16 Նոյեմբեր 1936 ին անդադար հետապնդելով ստացուեցաւ նաեւ դպրոցի վաւերացման պատօտական գրութիւնը « Զաւարեան » նոր անունով : « Զաւարեան Միութիւն »-ը պատօտապէս ճանչցուած չըլլալուն համար Կառավարութենէն, արտօնագիրը տրուած է Տնօրէն Պր. Դրիգոր Էփեփեանի անունին : Այսպէսով Զաւարեան իրաւունք կ'ունենար Պետական նպաստէն օգտուելու եւ իր անունով ձեռնարկներ կատարելու : Փակուելու վճանգն ալ իսպառ կը վերանար :

Հոգաբարձութիւնը ինք միւսակ չէր կրնար հասնիլ այսպէս նոր կազմուելիք դպրոցի մը բոլոր կարիքներուն : Հետեւաբար իրեն « Օժանդակ Մարմին » մը ընտրեց որուն պատօտն տուաւ կազմակերպել Զաւարեան Միութիւնը եւ հասոյթի աղբիւրներ ապանովել գանազան ձեռնարկներով :

Զաւարեան Միութիւնը կազմուեցաւ 126 անդամներով : Իսկ հասոյթ գոյացնելու համար այդ տարեգումին միայն տրուեցաւ 5 ներկայացում, 3 անդամական երեկոյթ, 1 սինեմա եւ 1 վիճակահանութիւն : Այդ տարիէն սկսած հրապարակ ելան Զաւարեան պատի օրացոյցները :

Ձեռնարկներու այսօրան առատութեան կ'անդրադառնանք ինչ յետոյ :

Իբր դժուարութիւն կ'արժէ յիշատակել ուսուցիչներու պարագան :

Արաբերէնի ուսուցիչ Պր. Ժօզէֆ, հազիւ գործի սկսած հրաշարեցաւ : Անոր տեղ կանչուած Պր. Զաւեն՝ հրաժարեցաւ Մարտին :

Երրորդը՝ Պր. Տիգրան Մակարեան՝ Ապրիլին : Վերջապես չորրորդը Պր. Ներսես Պարսումեան որ շրջանը աւարտեց :

Մանկապարտիզպանունի Օր. Լուսին Համալեան, երկու ամիս հազիւ աշխատած հիւանդացու եւ իր գործը ստանձնեց Օր. Լուսին Յակոբեան :

Անոնք որ զսնուած են դպրոցական գործերու մէջ զիսեն քէ ինչ կը նշանակէ մէկ տարուան մէջ հինգ անգամ նոր պատշտեալ փնտել, նոց ճանելով միաժամանակ որ առակերտ չ'սուծի :

Առաջին տարուան ամենէն զօռարին խնդիրը եղաւ սակայն նիւթականը, որ Հոգաբարձութենէն եւ իր Օժանդակ Մարմնէն խլեց ամբողջ մէկ տարի լարուած աշխատանք :

Տոկոսով առնուած 100 Սուր. Ոսկին սպառած էր շուտով, կահաւորման եւ շէնքի ծախքերուն՝ հազիւ մէկ մասը միայն զոցելով : Սեպտեմբերի սկիզբը 1000—1100 ա. ոսկի ելեւմուտք մը ունենալ կը նախատեսուէր : Մինչդեռ ամէն օր ծախքի նոր դոնեք կը բացուէին : Յայտնուեցին կը տեսնուէր քէ այդ ընթացքով ծախսերը շատ աւելի պիտի բլլային : (Տարեկերջին 1571 ա. ոսկի եղած էին) :

Թեպէտ առակերտութեան քիւր անհամեմատ բարձրացած, բայց բոլորին հազիւ 687 ա. ոսկի տարեթուակ կարելի եղած էր արձանագրել : Բայց այդքանէն ալ նորէն 87 ա. ոսկի անվճար մնաց տարեկերջին, որուն չնչին մէկ մասը միայն զանձուեցաւ յետագային :

Հակառակ ասոր Հոգաբարձութիւնը գոն էր : Որովհետեւ իւրաքանչիւր առակերտի վնասած միջին գումարը նախորդ տարուան 114 ին փոխարէն, այս տարի հասած էր 140 ա. դանեկանի : Այս փոփոխութիւնը մէկ կողմէ կը ցուցնէր ծնողներու ժառանգութիւնը իրեց զաւակներու կրթութեան հանդէպ, միւս կողմէ կը ցուցնէր քէ դպրոցի նոր կեդրամբը անտես չէ անցած այդ նոյն ծնողներու աչքէն :

Սակայն եւ այնպէս բաց պիտի գոյանար : Եւ որովհետեւ կարելի չէր ծախսերը կրճատել, կը մնար հասոյթի ալբիւրներ որոնել :

Ամերիկայէն գալիք նպաստին վրայ մեծ յոյսեր դրուած էին : Բայց անոր ժամանակը Հոգաբարձութեան կամէն կախում չուներ : Շիտակ չէր ձեռնածալ անոր սպասել :

Կը մնային տեղական ձեռնարկները : Ասով կը բացատրուի անոնց բարձր քիւր — 10 ձեռնարկ՝ ընդամենը 10 ամսուան մէջ :

Դպրոցական ամանորի եւ ամսվերջի հանդեսները ասոնցմէ դուրս կը մնան : Ըսինք ամսիջապէս հաշու որ ասոնց մէջ ամենէն հասուրաբերը՝ Ապրիլի սինեման, 53 ս. ոսկի միայն ձգած է : Դպրոցին, իսկ ամսվերջի նախադրարանի հանդէսը՝ 8 ս. ոսկի . . . :

Բայց պէ՛տք չէ նետեցնել քէ բոլոր այդ հաւաքոյթներու ՄԻԱԿ նպասակը նիւթականն էր : Ահեղո՛ւտ բարոյական շահեր ալ կ'ապանդուէին : Անոնց միջոցաւ «Զաւարեան» ի սնունդ արագորէն ծանօթացուեցաւ բոլոր Հայեպահայութեան :

Ուսուցիչներու ամսաթուակները բաւական խելոյն էին արդէն 1935 — 36 ին : Եւր Հոգաբարձութիւնը նախազգալով իր առաջին տարուան դժուարութիւնները, յաւելում չկատարեց անոնց վրայ : Բայց այդքան իսկ կարելի չեղաւ ժամանակին տալ , Առաջին ամսականները պէ՛տք է վնասուէին Սեպտ. 30 ին : Մինչդեռ Նոյեմբերին տակաւին կային ուսուցիչներ որոնք քուակ չէին առած : Եւ այս փնակը տարուականեց երկար տեսնէ՝ մընչեւ Մայիսի վերջը : Ուսուցիչներ աւելուածն մէկ ամսաթուակ ապառիկ կ'ունենային Հոգաբարձութեան վրայ : Այս առիթով պէ՛տք է յայտարարել քէ չափազանց գնահատելի էր անոնց զոնպուրբները :

Սեպտեմբեր 26 ին Սիւր. քլորադրամի անկումով, տնկասաւոր պարսֆը 100 էն բարձրացաւ 125 ի : Մուրհակը հնչուն ոսկիով գրուած էր : (Մընչեւ Մայիս՝ նոր անկումներով հասաւ 155 ի) :

Հոկտեմբերի սկիզբը Միութեան Նախագահը՝ Տօքթ. Ասուր Դապազեան, նամակ մը գրեց Ամերիկա Տօքթ. Լեւոն Տալլեանին, պարզելով կացութիւնը եւ շուտափոյր նպաստ խնդրելով :

Մուրհակին պայմանաժամը լրացաւ Նոյեմբեր 28 ին եւ նորոգուեցաւ 3 ամսուայ սամար եւս :

1937 Յունուար 5 ին, ընդարձակ տեղեկագիր մը խմբագրուելով լրկուեցաւ Ամերիկա՝ նորէն Տօքթ. Ասուրի միջոցաւ :

Բայց պարտապահանջները կը նեղէին Հոգաբարձութիւնը : Տարեթուակներու գանձումը բաւարար արդիւնք չէր տար : Ձեռնարկներու մասին արդէն խօսեցանք վերեւ : Ամերիկան լուռ կը մնար :

Փետրուար 14 ին, Հոգաբարձութիւնը ինք ստիպուած նամակ մը գրեց Տօքթ. Լ. Տալլեանին, կացութիւնը պարզելով եւ մեղադրելով զինք իր պահած լուրքեան համար :

Փետրուար 28 ին երկրորդ անգամ նորոգուեցաւ մօրհակը :

Մարտ 22 ին երկրորդ նամակ մըն ալ յրկեց Հոգաբարձութիւնը Տօք. Լ. Տաղլեանին, ինչ մ'աւելի լայն տեղեկութիւններ տալով եւ շուտափոյթ կարգադրութիւն մը խնդրելով :

Կացութիւնը փրկելու համար, որոշուեցաւ սինեմայի երեկոյթ մը տալ Ապրիլ 16 ին : (Ներկայացումները որոնք Պր. Բ. Աբովեանի ղեկավարութեամբ կը տրուէին Զաւարեանի սրահին մէջ, այլեւս հասոյթ չէին բերէր) :

Մինչ այդ սակայն, եկաւ երկար ատենէ ի վեր Ամերիկայէն սպասուած նամակը, անակնկալ լուր մը բերելով սակայն : Նամակը կը կրէր Մարտ 22 րուականը եւ ուղղուած էր Հոգաբարձութեան . կը լայսներ քէ, Տօք. Ա. Գապագեանէն ոչ նամակ եւ ոչ ալ տեղեկագիր ստացուած էր հոն, եւ կարգ մը հարցումներ կու տար նպաստ յրկելու համար :

Հոգաբարձութիւնը դիմաւ կ'սպասէր, անոնք հարցում կը յրկէին :

Հարկադրաբար պէտք էր սպասել ժամանակ մը եւս : Բայց գաղտնիք լուծուած էր : Մեր նամակները « կորսուած » էին :

Եականը սակայն գտնուած էր — Ամերիկայի մեր բարեկամներու հասցէն էր այդ : « Ամերիկաբնակ Այնթապցիներու Միութիւն »-էն բաժնուելով, անոնք կազմած էին « Այնթապցիներու Ազգայնական Միութիւն »-ը, որուն Ասենապետն էր Տօք. Լեւոն Տաղլեան եւ Քարսուղարը Պր. Մինոսն Ալվագեան :

Անմիջապէս բոլոր հարցումներուն պատասխանները խմբագրելով Հոգաբարձութիւնը, յրկեց Ասենապետ եւ Քարսուղարին՝ գոյգօրինակներով :

Հոգաբարձութեան Մարտ 22 րուակիւր նամակը եւ այս պատասխան նամակները ետեւէ ետեւ կը հասնին Ամերիկա : Անմիջապէս ժողով կը գումարեն եւ 300 ծախսը նամբայ կը հանեն :

Դիմաւ հասաւ Մայիսի վերջերը : Բոլոր ներքին եւ արտաքին պարտքերը վճարուեցան : Զաւարեանի վարկը փրկուած եւ բարձրացած էր : Ամերիկայի վրայ դրուած յոյսերը իրականացած էին :

Յունիսի վերջը մէկ անգամով վճարուեցան պատշոնեաներու

Յունիս — Յուլիս — Օգոստոսի ամսականները, եւ վերանորոգուած
եռանդով սկսան յաջորդ տարւան պատրաստութիւնները :

Հոս կը գնենք 1937 Փետրուարէն — Մայիս փոխանակուած
շաւակներէն կտորներ , իրենց շահեկանութեան համար :

Ա.

Պոսքըն, 22 Մարտ 1937

Պատուարժան Հոգաբարձութիւն

Զաւարեան Վարժարանի

Մեր Միութեան Ասեմապէս Տօք. Լ. Տալլեան, մեր ուշադ-
րութեան յանձնեց ձեր իրեն գրած Փետ. 14 բուակիր նամակը որ կը
շօշափէր մեր ծրագրին հետ կապ ունեցող խնդիրներ :

Ձեր նամակով յայտնուած էիք թէ անցեալ Հոկտեմբերին Տօք.
Ասուրի ձեռամբ նամակ մը եւ Յունուար 5 ին պատշտական տեղե-
կագիր մը յրկած էիք մեզի եւ թէ դժբաղտաբար ոչ առաջինին եւ ոչ
վերջինին պատշտական տեսած էիք :

Պէտք է անմիջապէս յայտնել թէ մինչեւ բուականս ոչ Տօք.
Ասուրեն, ոչ Ձեզմէ, ոչ ալ ուրիշ որեւէ մէկէ նամակ կամ տեղեկագիր
տեսած ենք : Շատ կը զարմանանք որ Ձեր երկու գրութիւններն ալ
չեն հասած մեզի : չէիք յիշած թէ որո՞ւ կամ ի՞նչ հասցեով յրկած
էիք այդ նամակները : Շատ պիտի սիրէինք այդ գիտնալ, որպէսզի
կարող ըլլանք հետապնդել :

Այժմ եւս դեռ մեզի անձանօք կամ մուր կը մնայ Հալէպի
դպրոցական կացութիւնը : Ձեզմէ գիտե՞ր թէ Ներսէսեան դպրոցը ինչ
եղաւ : Կը տարուականե՞ր թէ հեմփի հետ ան ալ կազմալուծուեցաւ :

Ինչ է Զաւարեան Վարժարանի կազմութեան պատմութիւնը :
Արդեօք ան կապ ունի՞ր Ներսէսեանի հետ : Ահա հարցումներ որոնց

պատասխանները մեծապես պիտի պարզեն կացութիւնը : Ներկայ
պայմաններու տակ, շատ կը ցաւինք որ չենք կրնար ձեր խնդրած
գումարը հասցնել Ձեզ, այս նամակին պատասխանը ստանալէ առաջ :

Ա. Ազգ. Միութեան

Ասենադպիր Միհրան Այվազեան

Բ.

Պատասխանը

Հալեայ, 10 Ապրիլ 1937

Ա. Ազգ. Միութեան

Կեդր. Վարչութեան

Այսօր ստացանք Ձեր 22 Մարտ բուսկիր նամակը որ յուզումի
մասնեց բոլորս ալ :

Այսօր դուք եւս ստացած պիտի ըլլաք մեր 22 Մարտ բուսկիր
երկրորդ նամակը : Հոկտեմբերի մեր նամակն ու Յունուար 5 ի տե-
ղեկագիրը դրկուած են Տօք. Ա. Գապագեանի ձեռամբ, Տօք. Լեւոն
Տաղեանի հասցէին :

Մեր նիւթական կարիքը այս տարի կը հասնի մօտ 300 Տոլ.ի :
Կը խնդրենք շուտով հասցնել մեզ այս գումարը, մանաւանդ որ 18 օսմ.
ոսկի պարտքը կ'օգտարի պէս կը ննչէ մեր վրայ : Ձեր ուզած բոլոր
տեղեկութիւնները կը դրկենք առանձին :

Հոգաբարձութիւն

Գ.

Պոսքըն, 26 Ապրիլ 1937

Ջաւահեան Վարժարանի Հոգաբարձութեան

Մարտ 22 բուսկիր Ձեր նամակը 1—2 օր առաջ ստացայ եւ
Վարչութեան ուշադրութեան յանձնեցի :

Վարչութիւնը պատշոնապէս Ձեզի, իսկ ես անձնապէս Ձեր
Տնօրէն Պր. Գրիգոր Էմիւսեանին հանգամանօրէն գրած եւ որոշ տեղե-

կուրիւններ խնդրած էինք : Յարդ որեւէ պատասխան չենք ստացած՝
բայց յոյսով կ'սպասենք :

Հոս որոշ գումար մը ունիմք : Բայց այս գումարը ոչ Ներ-
սեպանի համար հաւաքած ենք եւ ոչ ալ Զաւարեանին : Սակայն
սեսնելով որ դուք բաւական նեղ դրութեան մասնուած եք, եւ կրթա-
կան մարզն ալ մեր Միութեան հիմնական նպատակն է, կրնանք Ձեզի
օժանդակել, պայմանաւ որ մեր նամակներուն պատասխան ստանանք :

Պիտի խնդրէի որ երէ արդէն չեք ըրած, անմիջապէս մեր
նախորդ նամակներուն պատասխան գրեիք, որպէսզի կարողանայինք
Վարչական ժողովէն նպաստաւոր որոշում հանել եւ որոշ գումար
ուղարկել Ձեզ անմիջապէս :

Լ. Գ. Տաղլեան

Հոս կը յայտնուէր որ Պ. Գրիգոր Էմմէֆնեանին եկած նամա-
կըն ալ « կորսուած » էր :

Դ.

Եւ վերջապէս Ապրիլ 10 թուակիր մեր նամակին պատասխանը

Պոսքըն, 30 Ապրիլ 1937

Սիրելիներ

Երկու օր առաջ Ձեր բոլոր նամակները ստացանք : Երեկ գի-
շեր ժողով գումարեցինք եւ Վարչութիւնը որոշեց ընդառաջ երբայ
Ձեր խնդրանքին, եւ ամա կը ներփակեմ չեք մը 300 Տոլարի . . . :

Լ. Գ. Տաղլեան

Այսպէս վերջացաւ Զաւարեան Վարժարանի առաջին տա-
րին : Յետագայ տարիներու մասին ամեն մարդ առանձին պիտի առնենք
եւ բացատրենք անոր զարգացումը :

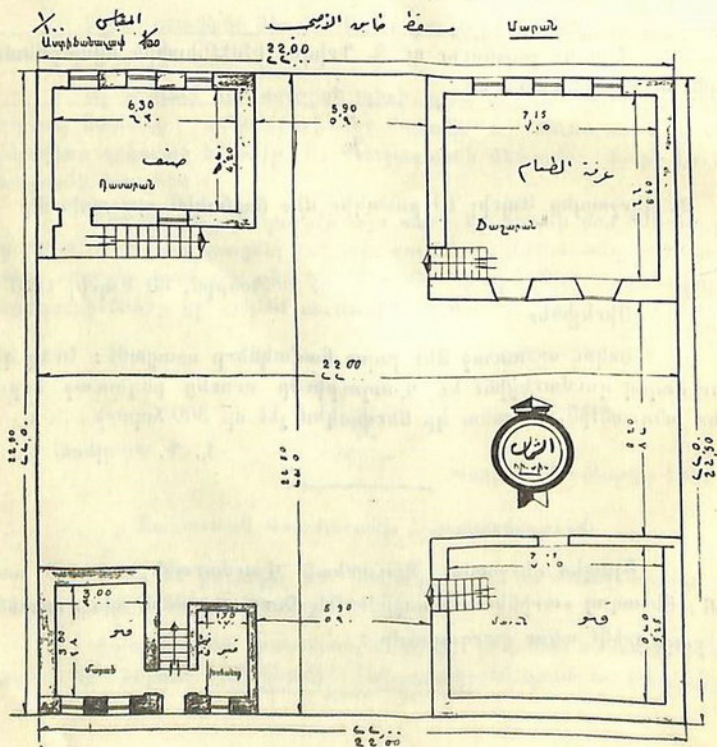

A II
80107

Գ. ՇԷՆՔԸ

Զատարեան Վարժարանի ներկայ շենքը կը գտուէ Մէշանի առաջին քաղամասին կեդրոնը (որ քաղի ամենէն բարձր վայրն է) 400 քառակուսի մետր զեւթին :

Արդար ըլլալու համար պէտք է յայտարարել հոս, որ քե-հն-վի բանդուած եւ քե Մէշանի ներկայ, երկու շենքերն ալ շինուած են առաւելաբար Տօք. Թորոս Պատմանեանի նախաձեռնութեամբ : Աւխասած են (յանախ ինքն ալ) Դաշնակցական ընկեր եւ համակիր-ներ, երբեմն քաղեցի չեզոքներ եւ առանց աշխատարձի, շատ ան-գամ մինչեւ ուշ գիշերներ : Պէտք եղած շինուածանիքի նկատելի մեկ մասը գոյացած է անհատական նուէրներէ— քար, երկաթ, քալսակ եւլն. : Ներկայ շենքին օժանդակողներէն պէտք է յիշել Դանիացի Օր. Բառէն

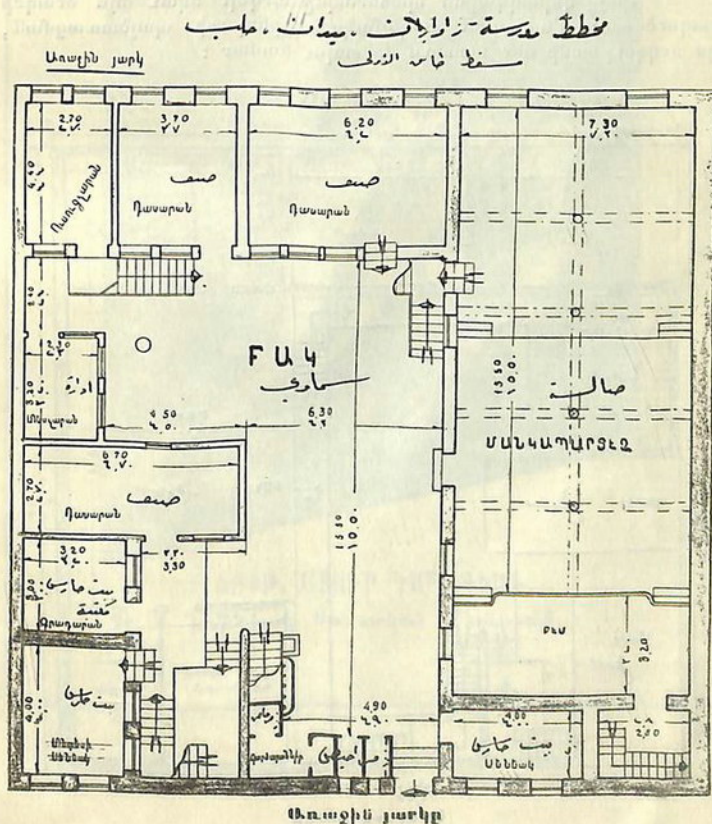

Պէտքեայրկ (նկարներ)

Եփփին և Գերման Միսթոնարունի Օր. Պիւլը : Այսպէս եղած է մինչև 1936 :

Անկէ յետոյ բոլոր յաւելում, նորոգութիւն և փոփոխութիւնները կատարուած են Զաւարեան Միութեան կողմէ :

Շենքի սենեակներուն թիւը նեղգնեհե աւելցալով հասած է վեցին տասներկուի : Կիսաս նկուղը լրացած և ձեփուելով՝ ընդարձակ հաշասենեակի վերածուած է : Նոր նկուղ մը փորուած է : Բեմը որ սալսակ էր, պէրոնով վերաւերնուած է : Մասին ետելի պասը անձրեւէն փլած էր 1940 ին և վանգած ամբողջ սրանն ու տանիքի սենեակները. այդ ալ վերաւերնուած է պերոնով : Վերջապէս 1946 ին բակին մէկ անկիւնը գրաւող տունն ալ զնուած և բակը քիչ մը լայնցած, սենեակներուն թիւն ալ բարձրացած է 15 ի :

ՏՕՔԹ. ԱՏՈՒՐ ԳԱՊԱԳԵԱՆ
Նախագահ Զաւարեան Միութեան

Դ. ԶԱԽԱՐԵԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

« Զաւարեան Կրթական Միութիւն »-ը կազմուած է 1936 ի աւետան՝ 126 անդամներով : Նպասակն է պահել եւ զարգացնել Զաւարեան վարժարանը :

Ծրագիր Կանոնագիրը պատրաստուած է յաջորդ տարի մասնաւոր յանձնախումբի մը կողմէ եւ վաւերացուած Ընդհ. Ժողովէն :

Ընդհ. Ժողովը կը գումարուի տարին մէկ անգամ — կ'ընտրէ Մայր Դիւանը 3, եւ Հոգաբարձութիւնը 2 տարի պայմանաժամեւորով . կը ննեւ անոնց գործունէութիւնն ու հաշիւները :

Մայր Դիւանը կը բաղկանայ 2 անդամներէ, Նախագահ եւ Քարտուղար : Նախագահը միեւնոյն ասեւն նախագահն է Միութեան : Մայր Դիւանը կը հրաւիրէ Ընդհ. Ժողովները, կը հսկէ Միութեան գործերուն վրայ եւ կը պահէ արտադրոցական քրտակցութիւնները : Միութեան պահեստի դրամները իր ֆով կը մնան :

Հոգաբարձութիւնը կը վարէ դպրոցական գործերը եւ կը բաղկանայ 5—7 անդամներէ :

Օժանդակ Մարմինը կ'ընտրուի Հոգաբարձութեան կողմէ՝ երկու տարուան համար : Պարտականութիւնն է անդամատուրք հաւաքել, հաւաքոյթներ կազմակերպել եւ հսկել անոնց կարգապահութեան վրայ :

Միութեան անդամ կարելի է ըլլալ, Մայր Դիւանին հաւանութիւնը ստանալէ յետոյ :

Միութիւնը ներկայիս 40 անդամներ միայն ունի :

ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆԻ ԱՆԴԱՄ ԵՂԱԾ ԵՆ

Տօք.	Ասուր Գապագեան	1936—48
»	Թորոս Պամանեան	1936—40
	Գեորգ Պարսումեան	1936—48

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ԵՂԱԾ ԵՆ

Տօք.	Ասուր Գապագեան	1942—44
Պրն.	Սահակ Նալպանեան	936 - 42, 1944 - 48
»	Եագուպ Գարայեան	936—42, 1944—48
»	Գրիգոր Շիրիլեան	» »
»	Նազարեք Տիւնյան	1942—48

ՋԱՒԱՐԵԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ. 1936—37 ին

Աջէն ժախ: — Յակոբ Պէքեարեան, Կարապետ Բարսեղեան, Գեորգ Պարսումեան, Միսաք Բարսեղեան, (ոտքի կեցողներ) Եագուպ Գարայեան, Գրիգոր Շիրիլեան, Սահակ Նալպանեան, Մովսէս Իսկէնեան եւ Կարապետ Մէշէֆէճեան:

ՄԱՆՕԹ.— Պր. Կար. Բարսեղեան ներկայ շէնքի շինութեան հսկող եղած է 929—37, իսկ Պր. Գր. Շիրիլեան առաջին տարին անդամակցած է խորհրդակցական ժայնով:

Պրն.	Մխաթ Բարսեղեան	1936—42
»	Կարապետ Մեհեհեան	»
»	Գեորգ Պերպիրեան	1942—46
»	Կարապետ Աղայեան	1942—44
»	Նազուկ Քեօկերեան	»
»	Մովսէս Իսկենեան	1936—39
»	Յակոբ Պեքեարեան	1936—37
»	Գեորգ Պարսումեան	1936—42, 1944—48

ԶԱՒԱՐԵԱՆԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀՈԳԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ, 1946—48 ին

Աջէն ձախ : — Գեորգ Պարսումեան, Սահակ Նալպանտեան, (ոտքի կեցողներ)
Նազարէթ Տիշոյեան, Գրիգոր Շիրիլեան, Նազուկ Քարայեան,

ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄՆԻ ԱՆԴԱՄ ԵՂԱԾ ԵՆ

Պրն.	Մինրան Գաբրեան	1936—38
»	Նազուկ Քեօկերեան	1936—42
»	Գրիգոր Պարսումեան	1936—48
»	Յովնանեա Պազարպաշեան	1936—39
»	Յակոբ Նազարեան	»
»	Պարգեւ Մակարեան	1939—40
»	Սահակ Պեքեարեան	1936—42

Պրն.	Գեորգ Պերպերեան	1936—42
»	Անդրանիկ Կեօկեան	»
»	Ներսէս Ճէլլաբեան	1939—48
»	Յարութիւն Տէվրիւեան	1940—48
»	» Գաբրիէլեան	1942—48
»	Յակոբ Արապանլեան	1940—44
»	Մովսէս Բեօեկեան	1941—48
»	Կարապետ Թիւրքմենեան	1941—42
»	Յակոբ Պեֆեարեան	1937—42
»	Գեորգ Քէլէնեան	1940—44
»	Յովնաննէս Գարա Օղլանեան	1938—39
»	Արամ Անարեան	1936—37
»	Յակոբ Էլիշեան	1945—46
»	Յարութիւն Զեռլեան	1936—38
»	» Սարգիսեան	1938—40

ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆԷՆ ՈՄԱՆՔ

Աջէն ծախ : — Անդրանիկ Կէօկեան, Եագուպ Քէօշկերեան, Յարութիւն Տէվրիւեան, Գրիգոր Գարսումեան, (նորի կիցողներ) Յովնաննէս Գազարպաշեան, Գեորգ Քէլէնեան :

Ե. ԳՈՅՔ

Զաւարեան ունի ներկայիս 275 առակերտի բաւարար գրասեղան — հասարան նախակրթարանի, եւ 300 առակերտի բաւարար մանկապարտեզի մէջ: Հաւաքոյթներու համար 200 արտ: Ներկայացումներ ստեղծու համար բաւական նոյն մթերք, հագուստի եւ այլ բաներու: Մանկապարտեզի խաղալիքներ եւ նկարներ, Աշխարհագրական քարտեզներ, գեղեցիկ դաշնակ մը՝ նուէր եկած Ամերիկայի Ա. Ազգ. Միութենէն: Ամերիկայէն պիտի ստացուէր գիտական դասերու մէջ գործածելիք առարկաներու եւ փորձանօրներու նոյն հաւաքածոյ մը, որ սակայն պատերազմի պատճառով ետ մնաց:

Ունի լեզուական դասերու համար բառարաններ, որոնց մէջ կը գտնուի Մալխասեան բառահատոր բառարանը, նուէր Շրջանաւարտներու Միութեան կողմէ: Կան նաեւ ուսուցիչներու գործածութեան համար գրքեր եւ այլ գոյքեր եւ ասոնցմէ դուրս բաւական նոյն գրագրարան մը:

Զ. ԳՐԱԴԱՐԱՆ

1942 ին ձեռնարկուեցաւ Զաւարեան գրադարանի կազմութեան: Հանգանակութենէ մը գոյացաւ շուրջ 70 կտոր գիրք: Այս հանգանակութիւնը կատարուած է Հայերէնի ուսուցիչ Պրն. Անդրանիկ Մառուկեանի նախաձեռնութեամբ: Ասոր վրայ Հոգաբարձութիւնը ամէն տարի 150—250 ս. ոսկի յատկացում րենդով, գրադարանը հասցուց բաւական ներկայանալի վիճակի: Ամերիկա գրուեցաւ այս ուղղութեամբ եւ 1946 ին անկէ եկաւ 255 կտոր գիրք՝ իբր նուէր: 1948 ին, Ֆրէզնոյէն, Պր. Ներսէս Յակոբեան (Մահեսեան) նուիրեց Ա. Ահարոնեանի «Ժողովածու Երկերի»-ի տասը հատորները, որոնց յոյս տեսածները արդէն ստացած ենք:

Շրջանաւարտներ եւս երեք տարիէ ի վեր իրենց հասոյթին 20 % ը կը յատկացնեն գրադարանին:

Ներկայիս ունինք 675 հատոր եւ 625 անուն գիրք: Յանձնուած է Շրջանաւարտներու Վարչութեան կողմէ րնտրուած գրապահի մը, Տնօրէնութեան հսկողութեան ներքեւ: Գրադարանէն կրնան օգտուիլ միայն Զաւարեանի առակերտ եւ շրջանաւարտները:

ՊՐ. ԳՐԻԳՈՐ ԷՔՍԷՔՃԵԱՆ
Տնօրեն Զաւարեան Վարժարանի

Է. ՈՒՍՈՒՑՉՈՒԹԻՆ

Զաւարեանի ուսուցչութիւնը կազմուած է, անմեան բացառութեամբ, միշտ երիտասարդ տարրերէ, մեծամասնաբար երկրորդական վարժարաններէ վկայուած եւ գործին նուիրուած :

Մանկապարտեզի օգնական ուսուցչուհիներ հրաւիրելու ասեմ նախապատուութիւն տրուած է Զաւարեանի տղանաւարտներուն :

Առհասարակ բոլոր ուսուցիչները եւ մասնաւորաբար առաջին տարիներունը, հոգաբարձուներու հետ իրենց ալ ոգի ի բռն աշխատած են դպրոցի վարկը բարձրացնելու, ինչպէս նաեւ հասոյթի աղբիւրներ ապահովելու համար :

Ստորեւ կուտանք Ներսէսեանի եւ Զաւարեանի ուսուցչութեան լրիւ ցանկը :

ՆՆՐԱԷՍՏԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

1925 - 26

1	Տիկին Տէր Ղազարեան Սիրամոյշ (Այնթապցի)	
2	» Թովալեան Նփրոս	»
3	Օրիորդ Իյնեան Մարի	» Մանկապար-
4	» Պօսկէգեհեան Նեկսար	» [տիպանուհի

1926 - 27

1	Տիկին Թովալեան Նփրոս	(Այնթապցի)
2	Օրիորդ Թանթալեան Նրանիկ	»
3	» Մակարեան Լուսին	»
4	» Նազարեան Անահիտ	(Սեբաստացի) Մ. պանունի
5	» Տէյիբմեհեան Մարի	»
6	» Թիւրքիւնեան Ռօզին	(Տ. կերտցի)
7	Տիկին Էմմէլեան Նուրիցա	

1927 — 28

1	Օրիորդ	Եզեկիլեան Լուսին	Խարբերոցի
2	»	Թանթանեան Երանիկ	(Այնթապցի)
3	»	Մակարեան Լուսին	»
4	»	Նազարեան Անահիտ	(Սեբաստացի) Մ. պանունի
5	»	Թիւրքունեան Ռօզին	(Տ. կերտցի)
6	Տիկին	Էմմեմեան Նուրիցա	

1928 — 29

1	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ	(Այնթապցի)
2	Օրիորդ	Թանթանեան Երանիկ	»
3	»	Մակարեան Լուսին	»
4	»	Ապսպեան Վերժին	
5	»	Նազարեան Անահիտ	(Սեբաստացի) Մ. պանունի
6	»	Թիւրքունեան Ռօզին	(Տ. կերտցի)
7	Տիկին	Էմմեմեան Նուրիցա	

1929 — 30

2	Պրն.	Թօփալեան Յովնանէս	(Այնթապցի)	Տնօրէն
1	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ		
3	»	Պեֆեարեան Հռիփսիմէ	»	Այցելու
4	Օրիորդ	Պարսումեան Լուսին		
5	»	Հալլանեան Ալիս	»	
6	»	Գարայեան Գուինէ	»	Մ. պանունի
7	»	Տէր Սարգիսեան Մարիամ	»	
8	»	Թիւրքունեան Ռօզին	(Տ. կերտցի)	

1930 — 31

1	Պրն.	Թօփալեան Յովնանէս	(Այնթապցի)	Տնօրէն
2	Տիկին	» Եփրոս		
3	»	Սեֆերեան Արուսեակ		
4	Օրիորդ	Դարայեան Գուինէ	»	

5	Օրիորդ	Իյնեան Հռիփսիմե	(Այնքապցի)
6	»	Թերզեան »	»
7	»	Մխիթարեան Լեւոնդին	(Անշրդեցի)

1931 — 32

1	Պրն.	Թօփալեան Յովնաննես	(Այնքապցի)	Տնօրէն
2	Տիկին	» Եփրոս		
3	»	Սեֆերեան Արուսեակ		
4	Պրն.	Եօրկի	(Հալեպցի)	այցելու Արաբերէնի
5	Օրիորդ	Իյնեան Հռիփսիմե	(Այնքապցի)	Մ.պանունի
6	»	Թերզեան »	»	
7	»	Թիւրքունեան Ռօզին	(Տ.կերսցի)	
8	»	Տարազեան Ռեբեկա	(Խարբերդցի)	

1932 — 33

ՔէՄՓԻ ԲԱԺԻՆ

1	Պրն.	Թօփալեան Յովնաննես,	Տնօրէն զոյգ բաժիններու
2	»	Եօրկի	այցելու Արաբերէնի
3	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ	
4	Օրիորդ	Գարայեան Գուինե	
5	»	Իյնեան Հռիփսիմե	Մ.պանունի
6	»	Տարազեան Ռեբեկա	

ՄԷՅՏԱՆԻ ԲԱԺԻՆ

1	Տիկին	Թօփալեան Եփրոս	
2	Օրիորդ	Թիւրքունեան Ռօզին	(Տ.կերսցի)
3	»	Պալապանեան Լուսին	(Այնքապցի) Մ.պանունի
4	»	Տեր Ղազարեան Վերժին	»

1933 — 34

ՔէՄՓԻ ԲԱԺԻՆ

1	Պրն.	Մեսրոպեան Տիգրան	(Այնքապցի)	Տնօրէն
2	»	Եօրկի		

3	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ	
4	Օրիորդ	Փաննարենեան Լեւոնիկ	(Այնքապցի)
5	»	Իյնեան Հռիփսիմէ	Մ. պանունի
6	»	Պալապանեան Էֆրոնիա	»
7	»	Սաաքենեան Ովսաննա	»

ՄԷՅՏԱՆԻ ԲԱԺԻՆ

1	Պրն.	Խարիքեան Արշաւիր	(Պոլսեցի)	
2	»	Դանիէլեան Արսէն	(Մարաշցի)	
3	Օրիորդ	Թիւրքիւնեան Ալիս	(Այնքապցի)	
4	»	Պալապանեան Լուսին	»	Մ. պանունի
5	»	Գարդայեան Մարի	»	
6	»	Բարսեղեան »	»	

1934 - 35

ԺԷՄՓԻ ԲԱԺԻՆ

1	Պրն.	Մեսրոպեան Տիգրան		Տնօրէն
2	»	Պունուզ Պեօիր	(Հալէպցի)	այցելու Ֆրանսեռէնի
3	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ		
4	Օրիորդ	Փաննարենեան Լեւոնիկ		
5	»	Իյնեան Հռիփսիմէ		Մ. պանունի
6	»	Սաաքենեան Ովսաննա		

ՄԷՅՏԱՆԻ ԲԱԺԻՆ

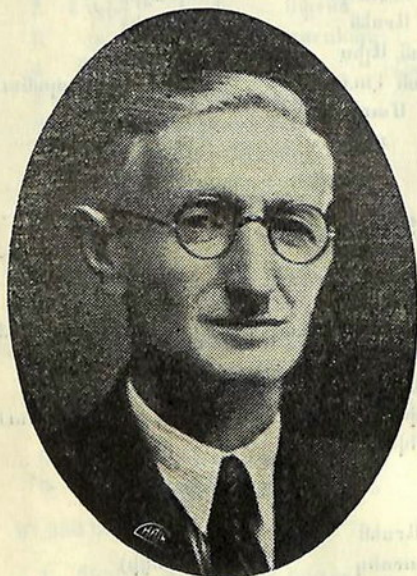
1	Պրն.	Դանիէլեան Արսէն	
2	»	Զարոյեան Բարսեղ	(Կարնեցի)
3	Օրիորդ	Թիւրքիւնեան Ալիս	
4	»	Գարայեան Գուինէ	Մ. պանունի
5	»	Գարդայեան Մարի	
6	»	Բարսեղեան »	

1935 - 36

ՄԷԿ ԲԱԺԻՆ ՄԻԱՅՆ ՄԷՅՏԱՆԻ ՄԷԶ

1	Պրն.	Էմմեհենեան Գրիգոր	(Այնքապցի)	Տնօրէն
2	»	Պարիկեան Հայկ	(Հալէպցի)	

3	Պրն.	Սապ Ժօզեֆ	(Հակայցի)
4	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ	
5	Օրիորդ	Համալեան Լուսին	(Մարազի) Մ.պանունի
6	»	Պալապանեան Լուսին	
7	»	Տէր Յակոբեան Լուսին	
8	»	Փաննարեան Լեւոնիկ	

ՊՐ. ԿԱՐԱՄԵՏ

ԻՒԼԻՒՊԷՅԵԱՆ

Զաւարեանի ուսուցիչներէն

Մեռած 1946 - ին, սրբի

կարուածէ :

ՕՐ. ՎԵՐԺԻՆ ԲԱԼԱՍԱՆԵԱՆ

Մանկապարտեզի ուսուցչունի
Մեռած 1939 - ին, ուղեղաւայէ :

ՋԱԻԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1936 — 37

1	Պրն.	Էֆմեֆեան Գրիգոր	(Այնրապցի)	Տճորեն
2	»	Լօթխանեան Աւետիս	»	Գործակատար այցելու
3	»	Աֆարեան Արամ	(Կիւրիցի)	
4	»	Պարիկեան Հայկ	(Հալեպցի)	
5	»	Յակոբեան Զաւեն	»	6 ամիս
	»	Մակարեան Տիգրան	(Սասունցի)	1 1/2 ամիս
	»	Պարսումեան Ներսիս	(Այնրապցի)	2 »
6	Օրիորդ	Գասպարեան Ասանէր	(Մարաշցի)	
7	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ		
8	Օրիորդ	Համալեան Լուսին		Մ. պանունի
9	»	Տէր Յակոբեան Լուսին		»
10	»	Խօրօզեան Մարի	(Բիլիսցի)	
11	»	Պոյանեան »	(Այնրապցի)	

1936 — 37. ՋԱԻԱՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Ձախէն աջ:— Տիկ. Արուսեակ Սեֆերեան, Պր. Աւետիս Լօշխանեան, Պր. Գրիգոր Էրմէրճեան, Օր. Լուսին Տէր Յակոբեան, Պր. Հայկ Պարիկեան, Օր. Մարի Պոյանեան, Օր. Մարի Խօրօզեան, Օր. Ասանէր Գասպարեան, Պր. Արամ Աֆարեան :

1937 — 38

1	Պրն.	Էֆիմենան Գրիգոր	Տիօրեն
2	»	Լոշխանեան Աւետիս	Գործակատար ուսուցիչ
3	»	Պէֆեարեան Յակոբ	(Այնրապցի)
4	»	Ծառուկեան Անդրանիկ	(Կիւրինցի)
5	»	Պարսումեան Ներսէս	
6	»	Մակարեան Տիգրան	
7	Օրիորդ	Գասպարեան Աստուհի	
8	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ	
9	Օրիորդ	Նայայեան Նազելի	Մ. պանունի
10	»	Տէր Յակոբեան Լուսին	
11	»	Հազարանեան Լուսին	(Այնրապցի)
12	»	Տարազեան Ովսաննա	»
13	»	Մեսրոպեան Մաքրունի	
14	»	Արծրունի Ալիս	(Վանցի)
	»	Փիրանեան Զապէլ	(Կիւրինցի)
			2 ամիս
			7 »

1937 — 38, ԶԱԽԱՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑԶԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Զախէն աջ:— Պր. Ներսէս Պարսումեան, Պր. Աւետիս Լոշխանեան, Պր. Գրիգոր Էրմէքեան, Պր. Անդրանիկ Ծառուկեան, Պր. Յակոբ Պէֆեարեան, Օր. Աստուհի Գասպարեան, Օր. Մարգարիտ Մեսրոպեան, Օր. Զապէլ Փիրանեան, Տիկ. Արուսեակ Սեֆերեան, Օր. Լուսին Տէր Յակոբեան, Օր. Լուսին Հազարանեան, Օր. Նազելի Նայայեան, Օր. Մարի Մանուկեան, Օր. Ովսաննա Տարազեան :

1938 - 39

1	Պրն.	Լինկինեան Գրիգոր	Տճորհն
2	»	Լօւսիանեան Աւետիս	
3	»	Պեքեարեան Յակոբ	
4	»	Ծառուկեան Անդրանիկ	
5	»	Պարսումեան Ներսէս	
6	»	Պերպերեան ԲաժՖի	(Ակնցի)
7	»	Սեփանեան Արաւազդ	(Զմեկաձագցի)
8	Օրիորդ	Պալեօգեան Լուսին	(Այնքապցի)
9	Տիկին	Սեփերեան Արուսեակ	
10	Օրիորդ	Նալլայեան Նազելի	Մ.պանունի
11	»	Տէր Յակոբեան Լուսին	
12	»	Հազարանեան »	
13	»	Տարագնեան Ովսաննա	4 ամիս
		Սեփանեան Անահիտ	5 »
14	»	Մեսրոպեան Մաքրունի	
15	»	Բալասանեան Վերժին	(Կիրնցի)
16	»	Աստարեան Լուսին	(Մարաւցի)
17	»	Ալբունեան Սիրանոյշ	(Սեբաստացի)
18	»	Նսայեան Ռազմունի	(Պանգրմացի)

1939 - 40

1	Պրն.	Լինկինեան Գրիգոր	Տճորհն
2	»	Լօւսիանեան Աւետիս	
3	»	Պեքեարեան Յակոբ	
4	»	Ծառուկեան Անդրանիկ	
5	»	Պարսումեան Ներսէս	
6	»	Կերձակեան Փիլիպոս	(Զմեկաձագցի)
7	»	Պերպերեան ԲաժՖի	
8	»	Մակարեան Տիգրան	
9	Օրիորդ	Պալեօգեան Լուսին	
10	Տիկին	Սեփերեան Արուսեակ	
11	Օրիորդ	Նալլայեան Նազելի	Մ.պանունի
12	»	Հազարանեան Լուսին	
13	»	Ալբունեան Սիրանոյշ	

14	Օրիորդ	Զոֆկարեան Վերժին	(Կիւրինցի)	
15	»	Բալասանեան Վերժին †		3 ամիս
	»	Սարաֆեան Սաքենիկ	(Սեբաստացի)	
16	»	Կարապետեան Պերնունի	(Բալուցի)	2 »
	»	Նաղուպեան Անժել	(Զեյբունցի)	8 »
17	»	Տէր Ղազարեան Վարդունի	(Մարաշցի)	
18	»	Տէր Յակոբեան Մարի	(Այնթապցի)	5 »
	»	Տառնյեան Ալիս	»	5 »
19	»	Նսայեան Ռազմունի		

1940 — 41

1	Պրն.	Էմմենեան Գրիգոր		Տճօրէն
2	»	Լօթիանեան Աւետիս		
3	»	Պեֆեարեան Յակոբ		
4	»	Ծառուկեան Անդրանիկ		
5	»	Պարսումեան Ներսէս		
6	»	Պերպերեան Բաֆֆի		
7	»	Սարգիսեան Արամ	(Քեսապցի)	
8	»	Ճունարեան Կարապետ	(Խարբերդցի)	
9	»	Արքարեան Ալֆօնս	(Տ.կերտցի)	
10	Օրիորդ	Տեյիրմենեան Մարի	(Մալաթիացի)	
11	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ		
12	Օրիորդ	Նայլայեան Նազելի		Մ.պանունի
13	»	Հազարանեան Լուսին		
14	»	Ալբունեան Սիրանոյշ		
15	»	Զոֆկարեան Վերժին		
16	»	Սարաֆեան Սաքենիկ		
17	»	Նաղուպեան Անժել		
18	»	Բարսեղեան Լուսին	(Այնթապցի)	
19	»	Տէր Ղազարեան Վարդունի		
20	»	Նսայեան Ռազմունի	(Պանսրմացի)	

1941 - 42

1	Պրն. Էմմեհենեան Գրիգոր	Տճորհն
2	» Լուսինեան Աւետիս	
3	» Պեհարեան Յակոբ	8½ ամիս
	» Իլիւպիեան Կարապետ	1½ »
4	» Ծառուկեան Անդրանիկ	
5	» Պարսումեան Ներսէս	
6	» Սարգիսեան Արամ	
7	» Պեհլեան Բաճեֆի	(Ակնցի)

1940 — 41, ԶԱՌԱՐԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՈՒՍՈՒՑՑՈՒՂԻՆԵՐԸ

Զախէն աջ: — Օր. Վարդուհի Տէր Հազարեան, Օր. Սաթենիկ Սարաֆեան, Օր. Սիրանոյշ Ալթունեան, Լուսին Հազարանեան, Գր. Գրիգոր Էրմէքճեան, Օր. Նազելի Ծալլայեան, Օր. Վերժին Զորկարեան, Օր. Անժել Ծաղուպեան, Օր. Լուսին Բարսեղեան :

8	Պրն.	Ասենեան Անդրանիկ	(Եղեախացի)	
9	»	Ճուհարեան Կարապետ		
10	»	Բալուշեան Վահե		6 ամիս
11	Տիկին	Սեֆերեան Արուսեակ		
12	Օրիորդ	Յակոբեան Էլիզ	(Այնթապցի)	Մ.պանունի
13	»	Հազարանեան Լուսին		
14	»	Զոֆկարեան Վերժին		
15	»	Եղուպեան Անժել		
16	»	Բարսեղեան Լուսին		
17	»	Տիր Ղազարեան Վարդունի		
18	»	Արարատեան Բնարիկ	(Այնթապցի)	
19	»	Գարայեան Մարի		
20	»	Կարապետեան Պերնունի		
	»	Պերպերեան Արալոյս	»	

1941 — 42. ԶԱՒԱՐԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՈՒՍՈՒՅՉՈՒՆԻՆԵՐԸ

Զտխէն աջ: — Օրիորդներ Մարի Գարայեան, Վարդունի Տէր Ղազարեան, Անժել Եղուպեան, Լուսին Հազարանեան, Պր. Գրիգոր Էրմէրճեան, Էլիզ Յակոբեան, Վերժին Զոֆկարեան, Լուսին Բարսեղեան, Արշալոյս Պերպերեան, Քնարիկ Արարատեան:

1942 - 43

1	Պրն.	Էֆնեֆնեան Գրիգոր	Տնօրէն
2	»	Լօւսանեան Աւեսիս	
3	»	Մառուկեան Անդրանիկ	
4	»	Պարսումեան Ներսէս	
5	»	Սարգիսեան Արամ	(Քեսապցի)
6	»	Աւնեան Անդրանիկ	
7	»	Ասլանեան Կարապետ	(Մալաթիացի)
8	»	Գասպարեան Մկրտիչ	(Սասունցի)
9	»	Հունարեան Կարապետ	
10	Օրիւորդ	Նահապետեան Արշալոյս	(Սեբաստացի)
11	»	Յակոբեան Էլիզ	Մ. պանունի
12	»	Բարսեղեան Լուսին	
13	»	Դերձակեան »	(Նդեսիացի)
14	»	Տէր Ղազարեան Վարդունի	
15	»	Պերպերեան Արշալոյս	
16	»	Արարատեան Քնարիկ	
17	»	Գարայեան Մարի	
18	»	Տարազնեան Արմենունի	(Մարաշցի)

1943 - 44

1	Պրն.	Էֆնեֆնեան Գրիգոր	Տնօրէն
2	»	Լօւսանեան Աւեսիս	
3	»	Մառուկեան Անդրանիկ	
4	»	Սարգիսեան Արամ	
5	»	Աւնեան Անդրանիկ	
6	»	Մելիֆնեան Զարեհ	(Քիլիսցի)
7	»	Պարթիզանեան Գրիգոր	(Մարաշցի)
8	»	Պասմանեան Սուրեն (Ա. Արման)	(Քիլիսցի)
9	»	Նազգաշեան Կարապետ	(Այնթապցի)
10	»	Խալիլի Նիկար	(Հալեպցի)
11	Օրիւորդ	Բալուկեան Սիրարփի	(Բալուցի)
12	»	Նահապետեան Արշալոյս	
13	»	Յակոբեան Էլիզ	Մ. պանունի

14	Օրիորդ	Բարսեղեան Լուսին	
15	»	Արարատեան Քնարիկ	
16	»	Տարազեան Արմենունի	(Մարազցի)
17	»	Պիլեմեան Հռիփսիմե	(Այնթապցի)
18	»	Պեյլեան Վարդանոյե	(Կիւրիեցի)
19	»	Թաւեան Մարի	(Քիլիսցի)
20	»	Կաղեան Ալիս	(Ջէրուսլէմ)
21	»	Փիլաւեան Սանդուխտ	(Մարազցի)

1944 — 45

1	Պրն.	Էմիլիան Գրիգոր	Տնօրէն
2	»	Իւլիսկայեան Կարապետ	
3	»	Ասեան Անդրանիկ	

1944 — 45. ԶԱՒԱՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Զախէն աշ: — Պարոններ Կարապետ Մկրտիչեան, Սարգիս Կոտանեան, Կարապետ Ճուհարեան, Մինաս Փասպարեան, Կարապետ Իւլիսկայեան, Գրիգոր Պարտիզպանեան, Նիզար Խալիլի, (Եագուպ Փարայեան, Գէորգ Պարսումեան), Գրիգոր Էրմէրեան, (Գրիգոր Պարսումեան), Անդրանիկ Աշեան :

4	»	Մկրտչեան Կարապետ	(Զեյթունցի)
5	»	Գասպարեան Մինաս	(Մարաշցի)
6	»	Ճումարեան Կարապետ	
7	»	Կսանեան Սարգիս	(Այնթապցի)
8	»	Պարսիզպանեան Գրիգոր	
9	»	Խալիլի Նիզար	
10	Օրինդ	Նահապետեան Արշալոյս	
11	»	Թորոսեան Մարի	(Էվերեկցի)
12	»	Բալուշեան Սիրարփի	Մ.պանունի
13	»	Բարսեղեան Լուսին	
14	»	Տարազեան Արմենունի	
15	»	Պիլեմեան Հռիփսիմե	
16	»	Պերպերեան Արշալոյս	
17	»	Պեյլեան Վարդանոյե	
18	»	Թառնեան Մարի	
19	»	Կաղեան Ալիս	
20	»	Փիլաւեան Սանդուխտ	
21	»	Սեֆերեան Զուարթ	(Այնթապցի)

1945 — 46

1	Պրն.	Էմմեմեան Գրիգոր	Տնօրէն
2	»	Իւլիսպիեան Կարապետ	†
3	»	Ասեմեան Անդրանիկ	
4	»	Մկրտչեան Կարապետ	
5	»	Գասպարեան Մինաս	
6	»	Ճումարեան Կարապետ	
7	»	Գուլումեան Յակոբ	(Գիլիսցի)
8	»	Գանսահարեան Դեորդ	(Այնթապցի)
9	»	Խալիլի Նիզար	
10	Օրինդ	Նահապետեան Արշալոյս	
11	»	Թորոսեան Մարի	
12	»	Բալուշեան Սիրարփի	Մ.պանունի
13	»	Բարսեղեան Լուսին	
14	»	Պերպերեան Արշալոյս	

15	»	Տարազենան Արմենունի	
16	»	Պիլեմենան Հռիփսիմե	
17	»	Թաւենան Մարի	
18	»	Պէլլեան Վարդանյոյ	
19	»	Կաղեան Ալիս	
20	»	Ա.Ֆերեան Զուարթ	(Այնրապի)

1946 - 47

1	Պրն.	Էմմենան Գրիգոր	Տիգրէ
2	»	Գալիկեան Մինրան	(Վանեցի)
3	»	Գոսալեան Մուսեղ	(Զէյթունցի)
4	»	Տօնապետեան Գեորգ	(Սասունցի)
5	»	Դանսահաւեան Գեորգ	

1945 — 46, ԶԱԽԱՐԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՈՒՍՈՒՑՆՈՒՇԻՆԵՐԸ

Զախէն աջ:— Օրիորդներ Մարի Թաշեան, Ալիս Կաղեան, Հռիփսիմէ Պիլեմեան, Լուսին Բարսեղեան, Գրիգոր Էրմէքեան, Սիրարփի Բալուլեան, Արշալոյս Պերպերեան, Արմենունի Տարազենան, Զուարթ Սէֆերեան :

6	Պրն.	Պերպերեան Կիրակոս	(Ասանցի)
7	»	Խալասի Նսարմ	(Հակայցի)
8	Օրիորդ	Նանապետեան Առալոյս	
9	»	Բալուէան Սիրարփի	Մ.պանունի
10	»	Տարազեան Արմենունի	
11	»	Թաւեան Մարի	
12	»	Սեֆերեան Զուարթ	
13	»	Կապեան Ալիս	

1947 — 48

1	Պրն.	Էմմենեան Գրիգոր	Տնօրէն
2	»	Գալիկեան Մինհան	
3	»	Գուսուկեան Մուշեղ	

1946 — 47, ԶՍԻԱՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑԶԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Զախէն աշ.— Օրիորդներ Ալիս Կազեան, Մարի Թաշմեան, Արշալոյս Նահապետ-
 Կան, Պարոններ Մուշեղ Գուսուկեան, Գրիգոր Էրմէրճեան, Մինհան Գալիկեան :
 Օրիորդներ Սիրարփի Բալուէան, Զուարթ Սէֆերեան : Պարոններ Քէորդ
 Տօնապետեան, Կիրակոս Պէրպերեան, Դէորդ Գանտահարեան և Օր. Արմենունի
 Տարազեան :

4	Պրն.	Տօնապետան Գեորգ	
5	»	Դանսահարեան Գեորգ	
6	»	Պերպերեան Սարգիս	(Ասանացի)
7	»	Զաքոյեան Բարսեղ	(Կարնեցի)
8	Օրիորդ	Նահապետեան Արշալոյս	
9	»	Բալուլեան Սիրարփի	Մ. Կյանունի
10	»	Պերպերեան Հովսիսիմէ	(Գիլիսցի)
11	»	Տարագնեան Արմենունի	
12	»	Սեֆերեան Զուարթ	
13	»	Կալեան Ալիս	
14	»	Գարայեան Մարի	
15	»	Պերպերեան Ալիս	(Այնթապցի)

Ա Յ Յ Ն Լ ՈՒ Ն Ե Ր

1	Տիկին	Մարգարեան Արմենունի	1937—38,	Զեւագիտութեան
2	Օրիորդ	Մանուկեան Մարի	1938—42,	» (Այնթապցի)
3	Պրն.	Պերպերեան Համբարձում	1939—40,	Երգի (Ասանացի)
4	Պրն.	Անեմեան Գեորգ	1941—42,	Երգի »
5	Պրն.	Աբգարեան Լեւոն	1944—46,	Մարզանքի (Սասունցի)
	Տիկին	Լուսաբեր Թերզեան	1936—48,	Տնտեսունի (Այնթապցի)

ԾԱՆՈԹ. —

Մանկապարտիկականութիւնն վերջ եկող անունները, մանկապարտեզի պատճօններ եւ միւս :

Վ. Փիլիպոս Դերձակյան

ԶԱՒԱՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻԶՆԵՐ

Վ. Արամ Սարգիսյան

Վ. Րաֆֆի Գերպչրեան

Վ. Մկրտիչ Քասպարեան

Վ. Կարապետ Նազգաշեան

Վ. Տիգրան Մակարեան

Ծր. Լուսին Գալիոգեան

Վ. Արտու աղ Ըտեփանեան

Ը. ԱՇԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ

Զաւարեանի աւակերտութիւնը Մէյսան քաղի բնակչութեանն կուգայ, որուն 75 % ը չճաւորներ են, իսկ մնացածը միջակ ապրուստի տէր :

Աւակերտութեան բիւր 277 եր ներստեանի վերջին տարին : Անկէ յետոյ շնորհիւ քափուած աշխատանքին այս բիւր բարձրացաւ հետզհետէ : Այնպէս որ երկու երեք տարի վերջ, սենեակներն ու բակը նոր կուգային : Ստիպուած մեծութեան արձանագրութեան ուշացուցները : Այլապէս, վստահաբար կարելի է ըսել, 7—800 աւակերտ ունենալ ոչինչ բան եր : 1938 ին մանկապարտէզի 4 դասարանները եւ 1940 ին նախակրթարանի վարի 3 դասարանները զոյգ բաժիններ ունեցան :

Կարելի եղածին չափ նոգ տարուած է աւակերտներու առողջապահութեան : Ամէն տարի դպրոցը ունեցած է իր մասնաւոր բժիշկները, որոնք ձրի բնութիւն եւ դարմանում քրած են քեքել հիւանդութեանց : Թրաքումային մասնաւոր ուշադրութիւն դարձուած է :

Աւակերտներու առողջութեան կը նպաստեն նաեւ շէնքի բարձր դիրքն ու սենեակներու լուսաւոր եւ օդասուն կառոյցը, որոնք մասամբ կը դարձան բակի նեղութեան յառաջ եկող անպատեհութիւնները .

Հետագայ երկու ցուցակներէն առաջինը լրիւ գաղափար կուտայ աւակերտներու բիւրի ելեւելին վրայ այս 12 տարիներու բնաւորին : Կը յայտնէ նաեւ քե քանի մանչ եւ քանի աղջիկ եղած են դպրոցի մէջ եւ քանի աւակերտ յանձնուած է ամէն մէկ ուսուցչի :

Երկրորդ ցուցակը կը յայտնէ դասարաններու աւակերտութեան բիւրի ելեւելը տարի տարի : Աստիճանները կը ցուցնեն քե ո՞ր դասարանները զուգընթաց բաժիններ ունեցած են եւ երբ :

Ֆուցակ Ա.

ՆԱԽԱԿԱՐԹԱԲԱՆ

Տարի	Մանչ	Աղջիկ	Գումար	Պատժանայ	Աշակերտ 1 Ուսուցիչի
1936—37	115	91	206	7	29
937—38	132	127	254	8	32
938—39	142	119	261	9	29
939—40	133	127	260	10	26
940—41	158	117	275	10	27
941—42	129	95	224	10	23
942—43	126	100	226	9	25
943—44	134	127	261	11	24
944—45	142	138	282	11	26
945—46	143	136	279	11	25
946—47	86	86	172	8	21
947—48	103	99	202	8	25

ՄԱՆԿԱԳԱՐՏԷԶ

Տարի	Մանչ	Աղջիկ	Գումար	Պատժանայ	Աշակերտ 1 Ուսուցիչի
1936—37	140	106	246	4	61
937—38	142	106	248	6	41
938—39	147	122	269	9	30
939—40	175	133	308	9	34
940—41	137	118	255	9	28
941—42	134	104	238	9	26
942—43	105	115	220	8	28
943—44	138	141	279	9	31
944—45	140	130	270	9	30
945—46	135	127	262	9	29
946—47	73	73	146	5	29
947—48	115	99	214	7	30

ԱՆԱԿԵՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԸՍՏ ԴԱՍԱԴԱՆՆԵՐՈՒ

Դասարան

Տ Ա Ր Ի Ն Ի Ր

Դասակարգ.	36-7	37-8	38-9	9-40	40-1	41-2	42-3	43-4	44-5	45-6	46-7	47-8
	46	46	69*	88*	58*	52*	57*	66*	71*	62*	36	75*
Սի	45	45	58*	69*	78*	61*	53*	74*	69*	67*	33	37
Բարբադ	97	96*	70*	69*	64*	62*	55*	69*	68*	64*	39	42
Կոկոս	58	60*	72*	82*	55*	61*	55*	70*	63*	69*	38	60*
Նախադրեր.												
Ա.	64	66	77	76*	83*	46*	56*	71*	70*	63*	35	41
Բ.	58	63	69*	81*	73*	68*	57*	57*	69*	66*	39	39
Գ.	44	57	57	48	65*	49*	47	54*	49*	63*	36	43
Դ.	22	33	32	29	28	33	32	40	47*	41	31	33
Ե.	18	19	19	13	17	18	19	25	24	26	16	30
Չ.	—	16	7	13	9	12	15	14	23	21	15	16
Ընդհ. Գումար	452	501	530	568	530	462	446	540	550	541	308	411

Ք. ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏՆԵՐ

Զաւարեան Վարժարանը քիչ քուով շրջանաւարտներ տուած է : Որովհետեւ ծնողները մեծ մասով չֆաւորներէ բաղկացած ըլլալուն, առհասարակ 3 ռդ. կամ 4 ռդ. դասարանէն յետոյ դպրոցէն կը հանեն իրենց զաւակները եւ արհեստի կը դրկեն :

1938 ի ամառը Զաւարեան տուաւ իր առաջին շրջանաւարտները : 1940 ին կազմուեցաւ իրենց Միութիւնը : Սակայն հազիւ կարելի եղաւ 1944 ին իրենցմէ օժանդակութիւն ստանալ :

Ունին չորս յանձնախումբեր — բերքի, դասախօսութեանց, քաւերական եւ մարզական :

Թերքի յանձնախումբը « Ծաղկեփունջ » անուն պարբերաբերք մը կը հրատարակէ որմէ 15 թիւ լոյս տեսած է մինչեւ հիմայ : Շնորհալի յօդուածներ լոյս կը տեսնեն երբեմն : Կ'աշխատակցին միմիայն շրջանաւարտներ :

Դասախօսականը կազմակերպած է բազմաթիւ դասախօսութիւն եւ վիճաբանական ասուլիսներ, որոնց ամփոփումը կը դրուի բերքին մէջ :

Քաւերականը Միութեան հասոյթի բաժինը իր վրայ առած է, պարբերաբար մանր ներկայացումներ տալով եւ այլ հաւաքոյթներ սարկելով :

Մարզականը Ֆութպօլի եւ Ուեկիպօլի խաղեր կ'ունենայ : Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է 1947 ի զարման իրենց Լաքաֆիէ այցելութիւնն ու խաղը տեղւոյն Հ. Մ. Ը. Մ. ին հետ, եւ անոնց Հալէպ այցելութիւնը 1948 ի Մնունդին :

Միութեան հասոյթին 20 % ը կը տրուի դպրոցի գրադարանին, 30 % ը կ'աւօտ ուսանողներու գրեական պիտոյին, 30 % ը կը

պահուի յաջողակ սան մը երկրորդական վարժարանի մէջ կարդացնելու համար, իսկ մնացածը Միութեան ընթացիկ ծախսերուն կը յատկացուի :

Ունին իրենց Վարչութիւնը եւ կը գործեն Հոգաբարձութեան հսկողութեան տակ : Իրենցմէ 12 հոգի Հայաստան մեկնած եւ երկու հոգի մեռած են :

Հետեւեալը լրիւ ցուցակն է, իրենց աւարտած տարիներուն կարգով : Դրուած են նաեւ իրենց մասին լրացուցիչ ծանօթութիւններ :

1947—48-ը ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏԻՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԸ

Զախէն աջ : — Օրիորդներ Ալիս Կաղեան, Սիրանոյշ Քէօշկէրեան : Պարոններ Յակոբ Էլէյճեան, Մինաս Մարգարեան եւ Կարապետ Թիթիւնեան :

1937 — 38

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
1	Եսայեան Ռազմունի	Պանսումա	Հայկա	
2	Զեյրունցեան Սեմակիւլ	Մարաւ	»	
3	Մենեւեան Ռոզին	Այնթապ	»	Դերձակունի
4	Մեռեֆեան Ռահել	»	»	
5	Պերպերեան Ազանի	»	»	
6	» Արալոյս	»	»	
7	Սեֆերեան Լուսին	»	»	
8	Տեմիրճեան Պերնունի	Գոնիա	»	
9	Կաթընեան Յարութիւն	Այնթապ	»	«Թորոնի»
10	Բարսեղեան »	»	Հայաս.	
11	» Հայկազուն	»	Հայկա	Մեքենավար
12	Թիւրքունեան Կարապետ	»	»	Մեքենագործ
13	Բեռեկեան Գեորգ	»	»	Մեքենավար
14	Տերտերեան Կարապետ	Բալու	»	Կոշակար
15	Գալայեան Գեորգ	Բիլիս	»	Մեքենագործ

Զախեն աշ: քիւ 1, 3, 8, 4, 13, 7, 5, 11, 2, 6, 14, 9, 12, 15, 10:

1938 — 39

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
16	Արարատեան Քնարիկ	Այնթապ	Հալեպ	Ուսուցչուհի
17	Գարայեան Մարի	»	»	»
18	Պուրուսուղեան Ովսաննա	»	»	»
19	Փիլաւեան Սանգուլս	Քիլիս	»	»
20	Ասատուեան Պարսում	Պենեսի	Մեռած	»
21	Բարսեղեան Գեորգ	Այնթապ	»	Մեքենագործ
22	Իսկենսերեան Աւեսիս	»	»	»

Զախեն ազ: Թիւ 21, 20, 22, 16, 19, 18, 17:

1939 - 40

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
23	Ալապոզանեան Մարի	Զեյբուն	Հալէպ	
24	Խաչերեան Սիրվարդ	Եղեսիա	»	
25	Կաղեան Ալիս	Զեյբուն	»	Ուսուցչուհի
26	Զօլադմանուկեան Մարի	Այնթապ	Հայաստ.	
27	Պօյանեան Լուսին	Էվերէկ	Հալէպ	
28	Սեֆերեան Զուարթ	Այնթապ	»	»
29	Սիւլանեան Արշալոյս	»	»	
30	Տարազեան Եւգինէ	Մարաշ	»	»
31	Տէյիւրմենեան Էլիզա	Այնթապ	»	
32	Էլիյեան Յակոբ	»	»	Դերձակ
33	Մանուկեան Յովհաննէս	»		Մեռած
34	Մեհեֆեանեան Աւետիս	»	»	Մանուսագործ
35	Պերպերեան Անդրանիկ	»	»	Մեքենագործ

Զախեն աջ : Թիւ 32, 27, 24, 33, 29, 30, 28, 31, 23, 26, 35, 25, 34

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
36	Գաբարիկեան Հռիփսիմէ	Այնթապ	Հալեպ	
37	Գրիգորեան Վարդունի	Խարբերդ	»	
38	Մանսերէնեան Նեկսար	Այնթապ	»	
39	Մենեւեան Արշալոյս	»	»	
40	Մերսիանեան Լուսին	»	»	
41	Մինասեան Քնարիկ	»	»	
42	Մելիսեփեան Յովսէփ	Քիլիս	»	Ոսկերիչ
43	Միրջանեան Աւետիս	Այնթապ	»	Լուսանկարիչ
44	Շեփուկեան Կարպիս	»	»	»

Չախեն աջ: քիւ 42, 37, 40, 44, 41, 38, 43, 39, 36 :

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
45	Գանցիւկան Ազնիւ	Խարբերդ	Հալեպ	
46	Թանկուկեան Լուսին	Այնթապ	»	
47	Տէյիրմենեան Արսիմէ	Մալաթիա	»	
48	Ասուրեան Սարգիս	Մարաշ	»	Ոսկերիչ
49	Գաբրիէան Յովսէփ	Բիլիս	Պալես.	Մեքենագործ
50	Թերզեան Անդրանիկ	Մարաշ	Հայաստ.	Գրող
51	Մարգարեան Մինաս	Հասն. Պէյլի	Հալեպ	Ոսկերիչ
52	Նիկողոսեան Յակոբ	Խարբերդ	»	Ելեհագրագետ
53	Զուլեան Գրիգոր	Այնթապ	Հայաստ.	Գերատան
54	Պարսումեան Արբուս	»	Հալեպ	Զուլիչ
55	Տէլլալեան Գրիգոր	»	»	Զրի խող. գտեղ.
56	» Յովսէփ	»	»	« Թորոնտ »

Զախեան աշ: Թիւ 47, 45, 53, 48, 46, 52, 50, 55, 49, 54, 56, 51 :

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
57	Գաղանեան լուսին	Եղեւիա	Հայկա	Ուսուցչուհի
58	Գաբրիելեան Աւսեմունի	Այնթապ	»	Դերձակուհի
59	Մեսրոպեան Սրբունի	Խարբերդ	»	
60	Մերսիանեան Շաֆէ	Այնթապ	»	
61	Անսոնեան Գրիգոր	Կարին	»	Մեքենագործ
62	» Մովսէս	Այնթապ	»	Ինժեք. ելեկգ.
63	Էմմանուէլեան Պերն	»	»	Հիւսն
64	Խաչատուրեան Դեորդ	»	Հայաստ.	« Թօրնօնի »
65	Կուպլեան Մարտիրոս	Կարին	Հայկա	Դերձակ
66	Մանուկեան Պարգեւ	Այնթապ	»	Մեքենագործ
67	Զիքեան Յակոբ	Պիրենիկ	»	Կօշակաւար
68	Պարսումեան Ռուբէն	Այնթապ	»	Զուլիշ
69	Տէր Մինասեան Յովակիմ	Քիլիս	»	Ոսկերիշ
70	Տիգրայեան Անդրանիկ	Այնթապ	»	Հիւսն
71	Օվայեան Յակոբ	Սիւս	Կիպրոս	Ուսանող

Զախէն աջ: Թիւ 60, 58, 59, 57, 68, 63, 61, 64, 66, 62, 69, 71, 65, 67, 70

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
72	Ալապոզանեան Գոհարիկ	Զեյբուն	Հայկայ	
73	Գրիգորեան Աստղիկ	Քիլիս	»	Գերձակունի
74	Կադեան Զապիկ	Զեյբուն	»	
75	Մեքսիանեան Ալիս	Այնթապ	»	
76	Յովհաննէսեան Տիգրանունի	Եղեսիա	»	
77	Նալչայեան Լուսածին	Մարաշ	»	
78	Սաարեան Նուարդ	Այնթապ	»	»
79	Թաւենեան Գեորգ	Եղեսիա	»	Խաղախորդ
80	Թեքեան Օննիկ	Մարաշ	Հայաստ.	Ոսկերիչ
81	Իփնեան Գեորգ	Այնթապ	Կիպրոս	Ուսանող
82	Խաչիկեան Գրիգոր	Պրուսա	Հայկայ	Մեքենագործ
83	Պեփեարեան Գեորգ	Այնթապ	»	Ոսկերիչ
84	Սամպայովեան Տիգրան	»	»	Երկարագործ
85	Պշագնեան Զաւեն	»	»	»

Զախեն աշ : Թիւ 72, 73, 77, 78, 84, 75, 82, 79, 80, 74, 83, 85, 76, 81

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
86	Ասուրեան Ովսաննա	Մարաւ	Հալէպ	
87	Գրիգորեան Աւմենունի	Խարբերդ	»	
88	Թաւենեան Լուսին	Եղեսիա	»	
89	» Հեղինէ	Քիլիս	»	
90	Միջանեան Հայկունի	Այնթապ	»	
91	Մըխարբեան Ալիս	Քիլիս	»	
92	Մոսկոնեան Սիրվարդ	Զէյթուն	»	
93	Զալբեան Զապէլ	Արաբկիր	Հայաստ.	
94	Պարսումեան Անահիտ	Տէօրք Եօլ	Հալէպ	Ուսանող
95	Պերպերեան Ալիս	Այնթապ	»	Ուսուցչուհի
96	Սաաթեան Զարունի	»	»	
97	Փանոսեան Սիրարփի	Էփպէզ	»	
98	Քեօպերեան Զապէլ	Այնթապ	»	
99	» Սիրանոյշ	Այնթապ	»	
100	Քիւլիկեան Մայրանոյշ	Եղեսիա	Հայաստ.	

Զախեն աշ : Թիւ 96, 97, 100, 87, 107, 92, 89, 101, 93, 90, 91,
95, 88, 86, 94, 98, 102, 106, 108, 105, 103, 99 :

101	Արարատեան Մասիս	Այնթապ	Հայկա	Գծագրիչ
102	Իվնեան Լեւոն	»	»	Մեքաֆի գործ
103	Զիրեան Պետրոս	»	»	Կռակակար
104	Պշագնեան Զօհրապ	»	»	Երկարագործ
105	Փիլառեան Գեորգ	»	»	Ոսկերիչ
106	Սիմոնեան Սիմոն	»	»	Զուլնակ
107	Քեօրիւքեան Նազարէր	Էվերէկ	»	Վանաւոր
108	Քեօրօլլուեան Գեորգ	Քիլիս	Հայաս.	Մեքենագործ

1945 — 46

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
109	Աբգարեան Շաֆէ	Եղեսիա	Հայկա	
110	Դաբրեան Սանդուխտ	Այնթապ	»	
111	Դոնիկեան Մարգրիտ	Շ. Գարահն.	Հայաս.	
112	Մալոյեան Աղանի	Մուշ	Հայկա	
113	Մնացիկեան Լուսին	Խարբերդ	»	
114	Շահապեան Եղիսաբէր	Ակն	»	
115	Պարսումեան Շաֆէ	Տեօրք Եօլ	»	Ուսանող
116	Սեփանեան Ալիս	Այնթապ	»	»
117	Ալապօղանեան Հրաչ	Զեյթուն	»	Պաշտօնէյ
118	Առաքելեան Սարգիս	Սասուն	»	Մեքենագործ

Զախեան աշ : Թիւ 122, 115, 109, 114, 112, 121, 126, 123, 127, 116,
110, 113, 117, 120, 129, 128, 119, 125, 124, 118 :

119	Գարամանեան Գրիգոր	Կարս	Հայաստ.	
120	Գորգիկեան Նրեմիա	Քիլիս	»	
121	Նաիրունեան Հայկազուն	»	Հայկա	« Թորցոնի »
122	Նրկանեան Նուպար	Իզմիր	»	Ուսանող
123	Պերպերեան Մկրտիչ	Այնթապ	Պապ	Պղնձագործ
124	» Յակոբ	Քիլիս	Հայկա	Մեքենագործ
125	Տելլալեան Մասուր	Այնթապ	»	Խողովկ. գետղ.
126	Տեր Գեորգեան Գեորգ	Քիլիս	»	Վառարանգծ.
127	Տիւրքեան Գրիգոր	Այնթապ	»	Հիւսն
128	Քենկոյեան Խաչիկ	Սասուն	»	Դերձակ
129	Օվայեան Սարգիս	Սիս	»	Մեքսիսի գործ

1946 — 47

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
130	Աղանանեան Զուարթ	Արաբկիր	Հայկա	Ուսանող
131	Բարսեղեան Լեւոնիկ	Այնթապ	»	
132	Պշագնեան Շաֆե	»	»	
133	Իփնեան Վարդուհի	»	»	
134	Կարապետեան Ազատուհի	Մուշ	»	»

Չախեն աչ : Թիւ 133, 136, 132, 137, 131, 134, 135, 130, 139,
142, 140, 144, 143, 138, 141 :

135	Մըխսրենեան Լուսին	Քիլիս	Հալեպ	
136	Յակոբեան Արուսեակ	Սասուն	»	
137	Տիւղեան Լուսին	Այնթապ	»	
138	Ապուլաճեան Յակոբ	Քիլիս	»	Մեհենագործ
139	Առաքելեան Արամ	Սասուն	»	Ուսանող
140	Գասգասեան Նեան	Մարաշ	»	»
141	Գրիգորեան Կարապետ	Խարբերդ	»	»
142	Իսայիբեան Շմաւոն	Արաբկիր	»	»
143	Մարաշեան Յովսէփ	Այնթապ	»	Ոսկերիչ
144	Զալլոբեան Գեորգ	Պենեսնի	»	Ուսանող

1947 — 48

Թիւ	Անուն Մականուն	Ո՞ր տեղացի	Ո՞ւր է	Զբաղում
145	Ադամեան Ալիս	Մարաշ	Հալեպ	
146	Գաբրրենեան Ալիս	Այնթապ	»	
147	Գարայեան Անայիս	»	»	
148	Մանուկեան Մարի	Խարբերդ	»	
149	Պեգնեան Ազատունի	Այնթապ	»	

Զախեն աշ : Թիւ 157, 151, 160, 158, 146, 150, 148, 156,
145, 147, 149, 152, 159, 153, 154, 155:

150	Ժամկոչեան Ալիս	Այնթապ	Հալեպ
151	Աղամեան Վրեժ	Մարաշ	»
152	Բարսեղեան Թորոս	Այնթապ	»
153	Գրիգորեան Մեսրոպ	Հանըն	»
154	Իսկենսերեան Սիմոն	Այնթապ	»
155	Կարապետեան Կարապետ	Մուշ	»
156	Մանուկեան Հրայր	Այնթապ	»
157	Շաֆարեան Վարդավառ	Զեյթուն	»
158	Մեսխանեան Արթուր	Այնթապ	»
159	Տերվիթեան Զաւեն	»	»
160	Պերպերեան Գեորգ	Բիլիս	»

ԶԱԻԱՐԵԱՆԻ Շէնքը

Արեւելեան — Մահին ճա-
կասն ու սանիթի
սենեակները

Արեւմուտեան —
Տեսչարանն ու վրայի
սենեակը

Ժ. ԵԼԵԻՍՈՒՏՔ

Բոլոր գաղութահայ դպրոցներու կարգին, Զաւարեանի ելեւոսքն ալ եղած է երեւուն : Ոչ մէկ ծնող լրիւ վնասած է իր գաւակին համար ծախսուած գումարին ամբողջութիւնը : Հոգաբարձութիւնը միշտ ստիպուած է կողմնակի միջոցներով ապահովել գոյացած բացը :

Մինչեւ 1946, ժամաւ սարի տարւոնակ ելեւոսքը ունեցած է յարանուն ելք, աւակերտութեան եւ պատճենութեան բիւլին, ինչպէս նաեւ պատերազմի տարիներու ապրուստի սպորեան համեմատութեամբ :

Վերջին երկու տարիներու նուազումը արդիւնք է ներգաղթի առթիւ ամէն տեղ տիրող տիրութեան :

Հետագայ Ա. ցուցակի ուշադիր բնութիւն մը ցոյց կուտայ որ մինչ 1936 ին աւակերտներէն հազիւ կը գանձուէր իրենց վրայ ծախսուած գումարին 40 % ը, 1944—1945 ին գանձուած է 58 % ը : Այս ուղղակի իբր տարբերակ գանձուածն է : Նրէ նկատի ունենանք նաեւ անուղղակի գանձումները (որոնք տարուէ տարի անելով հասած են մինչեւ 20—25 % ի, եւ նոյն ծնողներու նախկին կուգան) աւակերտներէն գանձուած գումարը կը հասնի ընդհանուր մուտքի 80 % եւ քիչ մըն ալ աւելի :

Այս, մասամբ պատերազմի վերջին տարիներուն տիրող դրամի առատութեան արդիւնք է : Բայց հիմնականը ծնողներու մօտ կրթական գործի հանդեպ ցոյց տուած վերաբերմունքի բարեփոխութիւնն է :

Անշուշտ աւելի լաւ պիտի ըլլար երբ դպրոցական Վարչութիւնները ստիպուած չըլլային կողմնակի միջոցներու դիմել ելեւոսքը հաւասարակշռելու համար. ծնողներ կամովին եւ լրիւ վնասէին իրենց

գաւակներուն կրքական ծախքերը : Բայց կ'երեւի այդ դեռ երկար ատեն պիտի մնայ ցանկութիւն, ներկայ պայմաններու տակ :

Այս ցուցակին մէջ կը տեսնուի նաեւ պէտական նպաստի սկսած տարին եւ խառնակը : Պարզ է թէ կառավարութիւնը ներգնեսէ աւելի հոգածու վերաբերում ցոյց կուտայ կրքական հաստատարւններու հանդէպ, մանաւանդ՝ 1945 եւն ատիւն :

Բ. ցուցակին մէջ կը տեսնուի պաշտօնէութեան վճարուած գումարը ընդհանուր ծախքին վրայ : Կը տեսնուի նաեւ շէնքին վրայ եղած ծախքը տարիներու ընթացքին :

Ուսուցիչներու բուսակը որոշելու համար միշտ նկատի առնուած է Ուսումնական տնտեսութեան ընդհանուր պայմանները ու դրած սակը : Այս առթիւ կարելու է յիշել թէ Զաւարեան միշտ ալ նշեւած է Ուսումնական տնտեսութեան ցուցմունքներուն :

Յուցակ Ա.

Ն Ա Ն Մ Ո Ւ Տ Ք

Մ Ո Ւ Տ Ք Ստր. Ոսկիով

Տարի	Ամբողջ Մուտք	Թոշակներէ Ուղղակի	Ծախք 1 սանի	Պետական. նպաստ	Գրեւնական
1936—37	1571	632	40 %	—	32
937—38	2465	1006	41 »	—	43
938—39	3442	1608	47 »	—	126
939—40	4210	2174	50 »	—	156
940—41	5204	2321	44 »	100	69
941—42	8578	4322	51 »	110	237
942—43	12546	6427	51 »	150	629
943—44	25295	13772	55 »	200	248
944—45	30363	17585	58 »	500	616
945—46	32200	18235	56 »	1600	890
946—47	20025	9700	48 »	1500	283
947—48	20500	10700	53 »	1800	480

Ե Լ Ե Ր Մ Ո Ւ Ց Ք

Ե Լ Ք Սուր. Ոսկիով

Տարի	Ընդհ. ելք	Պատճոցներ	Շենքի
1936—37	1571	901	141
937—38	2465	1792	32
938—39	3442	2442	393
939—40	4210	3319	133
940—41	5204	4092	134
941—42	8578	6965	314
942—43	12546	10162	85
943—44	25295	16543	457
944—45	30363	22695	484
945—46	32200	23400	587
946—47	20025	17310	277
947—48	20500	18455	75

Հիսուսային սենեակներէն
երկուքը

ԺԱ. ԱՅՆԹԱՊՑՒՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՍՒՈՒԹԻՒՆԸ

1922 հն ի վեր, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մեջ, Այնրապցիներ կազմած էին Ամերիկաբնակ Այնրապցիներու Միութիւնը, որ կտրելու նպատակը կը դրկէր ընդհանրապէս ամբողջ Սուրիոյ եւ մասնաւորապէս Հայկաի զանազան դպրոցներուն մէջ ուսում առնող այնրապցի սաններու տարեբոճակին :

Բայց նախ բոլորականներ եւ յետոյ 1935 ին դաճնակցականներ, հետագած են Միութեան :

Վերջինները առանձին կազմած են Այնրապցիներու Ազգայնական Միութիւնը Պօսթօնի մէջ, 1935 Մայիս 12 ին : Առաջին ժողովին ներկայ եղած են 37 հոգի եւ ընտրած են Վարչութիւն մը 7 հոգիէ բաղկացած : Նորընտիր Վարչութեան ջանքերով մասնաճիւղի կազմուած են Թրոյ, Նիւ Եօք, Ֆիլադելֆիա, (աւելի ուշ նաեւ Մենսիկոյ) :

1935 Սեպտ. 5 ին, զուարուած է Ա. ընդհ. Պատգամաւորական Ժողովը Թրոյի մէջ եւ ընտրած Կեդրոնական Վարչութիւն մը՝ հետեւեալ կազմով .

Տօք. Լեւոն Տաղեան	Ասենապէս
Պրն. Միհրան Ալվազեան	Ասենադպիր
» Դեորգ Գասէհնեան	Գանձապահ
» Զաւէն Նալպանեան	Խորհրդական
» Յակոբ Նորեան	»
» Գուրգէն Տեօմէնեան	»
» Վահրամ Քեչեկեան	»

Տօք. Ե. Թուզեան եւ Պր. Գրիգոր Նանարեան եւս յետագային Կեդր. Վարչութեան անդամ եղած են :

Զաւարեանի հետ կապ հաստատուած է 1937 ի զարման : Առաջին անգամ 300, յետոյ տարուէ տարի նախ 500 եւ ապա 750 տղար տարեկան նպատակ դրկած է : 1938 ին դրկած է դաճնակ մը : Գրադարանին համար հանգանակութեամբ 255 կտոր գիրք՝ 1946 ին :

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԸ

Պր. Միհրան Այվազեան

Պր. Յակոբ Նորեան

Պր. Գրիգոր Նախաշեան

Տօփ. Ն. Թուղանեան

Պր. Գեորգիասեանեան

Պր. Գեորգիան Տեփանեան

Պր. Վահրամ Բեկեկեան

Հրահարակել տուած է Այնքապի Գոյամարսին պատմութիւնը
Զաւարեանի հաշուոյն եւ այս կերպով մոռացութենէ փրկած մեր վեր-
ջին օրերու պատմութեանն շնորհիւ :

Վարժարանը անոր կը պարսի մեծ մասամբ իր հիմնաւորումն
ու զարգացումը : Հոս պարսի մըն է հրապարակաւ յայտարարել
« Զաւարեան » ի կողմէ անհուն երախտապարտութիւն անոր բոլոր
անդամներուն :

Բացի ասոնցմէ, ան ամէն տարի Ամերիկայի մէջ տօնած է
Այնքապի Գոյամարսին տօնաշարը :

Պէտք է ձեռնարկել մէջ կը կարդացնէ այնքապի սան մը՝
Պր. Սարգիս ձինպաշեան, եւ կանխիկ վճարած անոր բոլոր դպրոցա-
կան ծախսերը, մինչեւ աւարտելու բուականը :

Մասնակցած է ամերիկահայ զանազան ձեռնարկներու ,
նկատելի գումարներով :

Միութիւնը Ամերիկայի մէջ վայելած է ուղիւ հայրենակցա-
կանի համբաւ : Այդ համբաւին արժանի ըլլալու փաստը տուած է , ի
տան Ամերիկահայութեան Միասնականութեան վերահին միանալով
նախկին Ա. Ա. (Ամերիկաբնակ Այնքապիներու) Միութեան, 1946 ին.
լաւ գիտնալով որ իր հովանաւորած դպրոցը՝ Զաւարեան, պիտի տուէր
անկէ ներքապէս : Եւ այս արդէն իրողութիւն է. 1939—45 տարուան
750 ի վոխարէն, 1945—47 բուականներուն Զաւարեան տաւած է
տարեկան 300 տոլար միայն :

Անոր տասնամեայ գործունէութեան ներքին թաւանի հաշ-
ուելիքը հետեւեալն է .

Զաւարեան Վարժարանին	4550 տոլար
« Գոյամարս » ին	1896 »
Այլեւայլ (Կ. Խաչ , Հայրենիք բերք , Դաւանակ , Զաւարեան գրադարան)	1724 »
Ա. Ա. Միութեան յանձնուած , միացման առթիւ	928 »
Գումար	10118 »

ԺԲ. ԱԶԱԿՑՈՂՆԵՐ

Հետեւեալ Հաստատութիւն եւ անհատները զանազան տեսակի ծառայութիւններով օգտակար եղած են Վարժարանին :

1.— «Գարկեօգեան խոհանոց» — 1940 եւ ի վեր դպրոցի 20—50 (սարիէ սարի կը տարուէր յայտ քիւր) հացի կտրոս սաներուն կեսօրուայ հաց կը դրկէ :

2.— Թիւֆեհեան Հաստատութիւն — 1943 եւ ի վեր աշակերտները կը ֆէնէ, տարափոխիկ հիւանդութիւններու դէմ կը պատասէ եւ ասեղի ներարկումներ կ'ընէ :

Բժեկ. Ռօպեր ձեպեհեան 1940—1946, կանոնաւոր կերպով աշակերտներու աչքերը ֆէնած եւ քանի մը հասիճն ալ գործողութեան ենթարկած է :

Բժիշկներ Թորոս Պատմանեան, Աբգար Սալաքեան, Յակոբ Գասապեան, Յակոբ Յակոբեան եւ Յակոբ Գազեգեան, միշտ ձրի ֆէնութեան ենթարկած են իրենց յրկուսով հիւանդ աշակերտները եւ դեղագիրներ տուած անոց :

Տիկին Արմենուհի Մարգարեան, 1937—1938 եւ Օր. Մարի Մանուկեան, 1938—1943 ձեւագիտութեան դասեր տուած են շաբաթը մէկ պահ մեր աշակերտներուն :

Հանգուցեալ Օր. Վերժին Բալասանեան մէկ տարի 1938—39 մանկապարտեզի մէջ եւ Պրն. Ներսէս Պարսումեան երկու ամիս 1937 ին նախակրթարանի մէջ ձրի պատշտօնավարած են :

Պր. Գրիգոր Մեհեֆեհեան, 1937 ին, Բարիգին հանգանակութիւն մը կատարելով, 50 ոսկի դրկած է :

ՊՊ. Նրուանդ Տեմիրեան, Արմենակ Հեփեհեան, Նազուպ Պերպերեան, այլեւայլ առիթներով նիւթական կամ այլ օժանդակութիւններ ունեցած են :

ԺԳ. ՍԱՆ ՊԱՀՈՂ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՀԱՏՆԵՐ

Հինեն ի վեր Հայկալի մեջ սովորութիւն եղած էր որ Հայրենակցական Միութիւններ իրենց քաղաքներու զաւակները ցուցակագրեն, ներկայացնեն հոգաբարձութեանց, միջին սակ մը որոշեն եւ վճարեն : Շատ անախորժ սակարկութիւններ կ'ըլլային այս առթիւ եւ տուողը միշտ դպրոցը կ'ըլլար :

Զատարեան առաջին օրէն իսկ չընդունեց այս դրութիւնը : Եթէ պէտք էր զեղչ մ'ընել որեւէ աշակերտի, այդ պէտք է ըներ ուղղակի դպրոցը : Հայրենակցական միութիւններու միջնորդութիւնը աւելորդ եւ նոյնիսկ վնասակար կը նկատէր :

Բայց վերջերը Ոստումնական Խորհուրդը այս սակարկութեան առաջը առնելու եւ դպրոցները փրկելու նպատակով, բոլոր վարժարաններու համար նուազագոյն սակի դրութիւնը հաստատեց :

Այսպէսով բոլոր հայրենակցական կամ այլ միութիւններ իրենց աշակերտները կրնային կարգացնել նուազագոյն սակը վճարելով : Այս պայմանով Զատարեան եւս աշակերտ կ'ընդունի Միութիւններէն :

Ոստումնական Խորհուրդի սակը ընդհանրապէս իւրաքանչիւր աշակերտի վրայ յաւանդած գումարին 60—70 % տոկոսը կը փակէ :

Հետագայ առաջին ցուցակին վրայ սաներու բիւր պէտք չէ հասկնալ այն իմաստով որ Միութիւնը տարիներ տարունակ ա'յդ բիւրով սաներու բոճակը վճարած է, այլ այն իմաստով որ նշանակուած տարիներու ընթացքին ա'յդ բիւրով բոճակ միայն վճարած է : Աշակերտ մը կրնայ 5 տարի կարդացած ըլլալ Միութեան հաշուոյն, իսկ ուրիշ մը մէկ տարի : Միութիւնը առաջինին համար կը վճարէ 5 բոճակ, երկրորդին՝ մէկ :

Երկրորդ ցուցակէն պէտք է հասկնալ թէ, ենթակայ անհասը նշանակուած տարիներու ընթացքին, նշանակուած բիւրով աշակերտներու բոճակը տարունակ տուած է :

Անհատներու վճարածը ընդհանրապէս լիակատար բոճակ եղած է : Քիչեր միայն պակաս վճարած են :

Յուշակ Ա.

ՍԱՆ ՊԱՀՈՂ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անուն Միութեան	Տարի	Թուակի թիւ
Քիլիսի Հայրենակցական Միութիւն	1936—48	244
Ս. Օ. Խաչի Գերմանիկի Մասնաճիւղ	940—46	19
» » » Մէլսանի »	943—48	65
Սեբաստացիներու Հայրենակց. Միութիւն	938—48	24
Արաբկիրի եւ Շրջ. » »	939—48	58
Համախարհեղբայրական Տիկնանց »	940—46	32
Եղեւսիոյ Կանանց »	946—48	5
Սասունցիներու Հայրենակցական »	946—48	2
Հալեպի Թեմի Ուսումնական Խորհուրդ	942—48	16
Հ. Բարեգործական Ընդհ. Միութիւն	943—44	5
Սուրբ Յովսէփ Եղբայրութիւն	942—43	5

Յուշակ Բ.

ՍԱՆ ՊԱՀՈՂ ԱՆՀԱՏՆԵՐ

Անուն	Տարի	Սան
Պրն. Նուպար Փետիմայեան	1937—45	1
» Մարտիրոս Մարաշեան	936—48	3
» Կարապետ Աղնայեան	938—45	1
» Ներսէս Ճեղլարեան	937—43	1
» Լեւոն Եփեֆեան	940—41	5
» Նեան Թիւլսիւզեան	943—45	2
» Դեորդ Պերպերեան	942—43	3
» » Պաղտոյեան	947—48	1
Տիկին Նարդուինի Գաղեգեան	946—48	1
Պրն. Ներսէս Պարսումեան	938—47	3
» Յակոբ Մանուկեան	947—48	1
» Եղիա Գալայեան	937—39	1

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

Մենք տուինք մօտառապես « Զատարեան Վարժարան » ի 12 տարւան կեանքի պակեքը :

Պատերազմը երբ վրայ չհասներ, ան կրնար աւելի փայլուն
լինի :

Օրերը չափազանց խառնակ եւ անօրոշ են նոր գործերու ձեռնարկելու, մանաւանդ մեզի պէս Միութիւններու համար :

Այսու հանդերձ գէր մեր ունեցածը անեղծ պահելու վնասկան մտադրութիւնը ունինք :

Երբ մեզի վիճակուած է դեռ երկար ասեմ մնալ այս հիւրընկալ երկրին մէջ, անպայման պիտի ունենանք մեր սեփական շէնքը, մեր նոյն գոյնաւորները, մեր մնայուն ուսուցչական կազմը եւ այլ բաներ :

Բայց մեր ներկայ ունեցածն իսկ բաւական է հայ մարդու ուսումնասենչ դիմագիծը բնորոշելու համար :

Ուր որ ալ ըլլանք, բախտը ինչ վիճակ ալ ճօրիցէ մեզի, անմիջապէս պիտի փարինք գրքի եւ գրիչի, որովհետեւ մեր ինքնապաշտօնական ամենեւեմ ազգու զենքերն են անոնք :

Ուր որ ալ ըլլանք մենք բարձր պիտի պահենք Սահակի եւ Մեսրոպի վառած ջանքը :

Անով պիտի զսնենք, եւ անպայման պիտի զսնենք մենք, մեր Ապագան, մեր Ապանովութիւնը, այսօր սփիւռքին, եւ վաղը բարգաւաճ, Ազատ եւ Անկախ Հայրենիքին մէջ :

ՀՈԳԱՐԱՐԶՈՒԹԻՒՆ
ԶԱԽԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

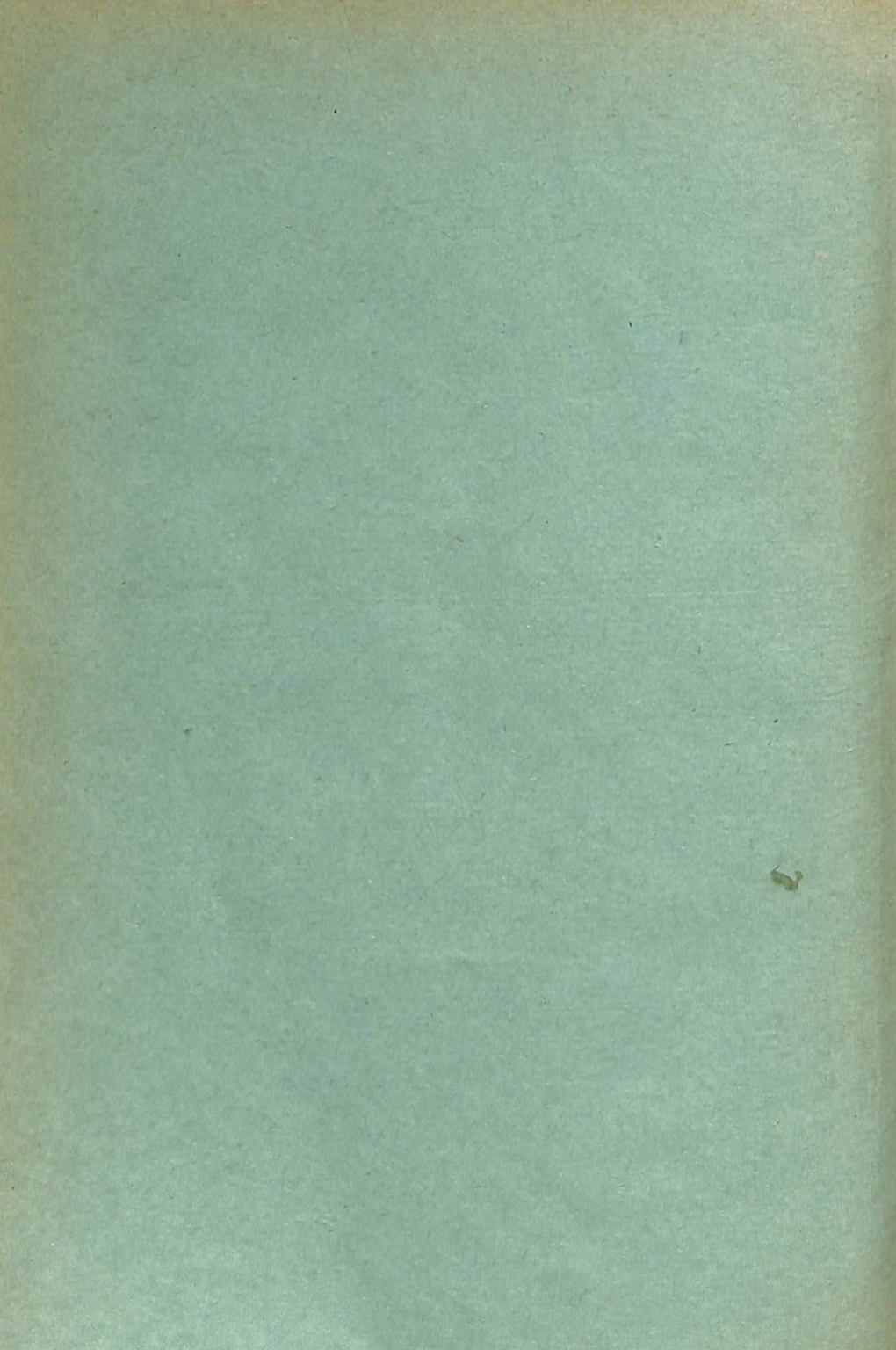
❖ ՎԵՐՋ ❖

372(47.925)/(09)

9-32.

2m.

A π
80107